27րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7428 28 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1910 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 11 Octobr, 1910 27me année N. 7428

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել Դրդ էջը
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ա.

Այն ինչ աշխարհը հանդիսատես կ՚ըլլայ հինաւուրց թագաւորութեան մը կործանման եւ հանրապետութեան մը հաստատման, որով այդ գործողութիւնները կատարող երկիրը քաղաքական աշխարհի բովանդակ ուշադրութիւնը իրեն վրայ կը հրաւիրէ, կ՚արժէ որ համառօտ կերպով ներկայացնենք անոր պատմական անցեալը։

Փորթուկալը որ հին ատենները Լիւսիտանիա կ՚ըսուէր, Քրիստոսէ չորս դար առաջ աշխարհակալուած էր Կարքեդոնացիներէն, որոնք յետոյ տիրեցին Սպանիոյ ալ։ Այլ մինչ միտք դրած էին Ֆրանսայի եւս տիրելով Իտալիա անցնիլ, ընդհարեցան Հռոմայեցիներուն, որոնց հետ 50 տարիի չափ պատերազմեցան (Գ. եւ Բ. դար Քրիստոսէ առաջ) եւ վերջապէս յաղթուելով, Սպանիոյ հետ նաեւ Փորթուկալը իրենց թշնամիներուն ձգեցին եւ Եւրոպայէն դուրս ելան, քշուելով Ափրիկեան իրենց բնիկ հողին վրայ այժմու Ալճերիա եւ Թունուզի երկիրները, որոնք քիչ ատենէն Հռոմայեցիներուն ձեռքը անցան վերջնական կերպով (146 Ք. Ա.)։

Փորթուկալ եւ Սպանիա Հռոմայեցիներէն նուաճուած մնացին, ամբողջ 600 տարի, մինչեւ Քրիստոսի Ե. դարը, երբ բարբարոսներու մեծ արշաւանքը վերջ տուաւ Հռոմայեցիներու Արեւմտեան կայսրութեան 476ին, որուն ընդարձակ երկիրները բարբարոսները իրենց մէջ բաժնեցին։

Ատոնցմէ Ալան կոչուած ազգն էր որ գրաւեց Փորթուկալի երկիրը, ինչպէս Վիսիկոթները, Վանտալները եւ Սուէվները իրենց մէջ բաժնած էին Սպանիան։ Բայց քիչ ատենէն Վիսիգոթները աւելի զօրանալով արտաքսեցին միւս բարբարոսները եւ նուաճեցին ամբողջ Սպանիան եւ Փորթուկալը։

Սակայն իրենք ալ երկար ատեն չկրցան վայելել այս գեղեցիկ ու արգասաբեր թերակղզին, վասն զի 711ին Արաբացիները՝ որ հարիւր տարիէ պակաս ժամանակի մէջ Ինդոս գետէն մինչեւ Ճիպրալթարի ափրիկեան եզերքը գրաւած էին, իրենց Մուսա զօրավարին առաջնորդութեամբը, դէմը գտնուող եւրոպական երկիրը անցան եւ աշխարհակալեցին բովանդակ Պիրենեան ցամաքակղզին, վճռական յաղթութիւն մը տանելով Վիսիգոթներու վերջին թագաւոր Ռոտերիկի վրայ, որ թագաւորութեանը հետ կեանքն ալ վրայ տուաւ այդ դժբաղդ ճակատամարտին մէջ։ Միմիայն Կալիցիա փոքր գաւառը գերծ մնաց Արաբացիներու լուծէն, որովհետեւ Պեղագիոս անուն Վիսիգոթ իշխան մը անոր Աստուրեան լեռներուն մէջ կրցաւ քրիստոնեայ Սպանիացիներուն անկախութեան դրօշը կանգուն պահել, հակառակ Արաբացիներուն թափած անհուն ջանքերուն ու ճիգերուն՝ ազատութեան այդ փոքրիկ օրրանն ալ նուաճելու մասին։

Պեղագիոսի հաստատած փոքրիկ իշխանութիւնը հետզհետէ մեծցաւ՝ թագաւորութեան վերածուեցաւ եւ անտառի մը մէջ ինկած կայծի մը պէս կամաց կամաց ճարակելով վառեց, լափեց աստիճանաբար արաբական տէրութիւնը Սպանիոյ մէջ։

Քրիստոնեայ Սպանիացիներուն եւ մահմետական Արաբացիներուն այս պայքարը տեւեց ճիշդ 781 տարի եւ վերջապէս յանգեցաւ վերջիններուն վճռական պարտութեանը ու Սպանիան ձգել մեկնելուն 1492ին։

Բայց այդ վերջնական յաջողութիւնը դեռ ձեռք բերած չէին Պեղագիոսի յաջորդները, երբ իրենցմէ մէկը, Ալֆոնս Ա. Քասթիլիոյ (Մատրիտի նահանգին) թագաւորը Գաղիացիներուն օգնութեամբ մաքրեց Փորթուկալը Արաբներէն, ու կոմսութիւն մը հաստատեց հոն 1087ին, զոր տուաւ իրեն օգնող Գաղիացիներուն պետին՝ Պուրկոնի Հենրի իշխանին, որ Ալֆոնս թագաւորին փեսայանալով շատ զօրացաւ, զարգացուց տէրութիւնը եւ 17 անգամ յաղթեց Փորթուկալը իր ձեռքէն առնելու համար իր վրան յարձակող Արաբացիներուն։ Իր որդին Ալֆոնս ալ աւելի զօրանալով եւ Արաբներուն վրայ 1139ին մեծ յաղթութիւն մը տանելով թագաւոր հռչակուեցաւ, յաջորդութիւնը որդիէ որդի ժառանգական ըլլալու պայմանաւ։

Այս թագաւորութիւնը մշտապէս պատերազմ ընելով սկիզբները Արաբացիներուն հետ եւ անոնց անկումէն ետքը Սպանիացիներուն դէմ՝ շարունակուեցաւ ժառանգաբար մինչեւ 1580, որ ատեն Սպանիոյ Փիլիպ Բ. նշանաւոր թագաւորը օգուտ քաղելով Փորթուկալի վերջին Սեպաստիէն թագաւորին անժառանգ մեռնելէն, անիրաւաբար յարձակեցաւ, տիրեց Փորթուկալի, ինչպէս եւ անոր անդրծովեան բոլոր գաղթականութիւններուն, որոնք շատ աւելի ընդարձակ էին քան այն ատենի որեւէ եւրոպական տէրութեան գաղթային ստացուածքները, մինչեւ իսկ անգլիականներէն։

Սակայն Փորթուկալը 60 տարի միայն կրեց Սպանիոյ լուծը։ 1640ին Պրականցայի դուքս Յովհաննէսի առաջնորդութեամբ մէկ մարդու պէս ոտք ելաւ բոլոր երկիրը, կոտորեց սպանիական պահակազօրքը, սպաննեց փոխարքան եւ անոր կինը, ստիպեց բոլոր բերդակալներուն հրամայել որ անձնատուր ըլլան։ Այդպէս երեք չորս ժամու մէջ ամէն բան լմնցուցին, կատարեալ խռովութիւն մը մէջտեղ դրին եւ Յովհաննէս դուքսն ալ թագաւոր հռչակեցին 1640ին։ Պրականցայի այս տունն էր որ այդ թուականէն ի վեր յաջորդաբար կը թագաւորէր ցարդ։

Սակայն 1808ին արկած մը անցուց այս հարստութիւնը։ Երբ նոյն ատենի թագաւորը Յովհաննէս Զ. համարձակեցաւ Նաբոլէոն Ա.ի հաստատած ցամաքային պաշարումը առ ոչինչ համարել եւ Անգլիոյ հետ առեւտրական յարաբերութիւն ընել, բարկացաւ Ֆրանսայի ամենազօր կայսրը, բանակ մը խրկեց ու գրաւեց Փորթուկալը։ Յովհաննէս թագաւորը այն ատեն Պրազիլիա փախաւ, որ Փորթուկալեան գաղթավայր մըն էր, եւ հոն մնաց մինչեւ Նաբոլէոնի աշխարհակալութեան անկումը։ Բայց երբ 1821ին վերստին Փորթուկալ դարձաւ Յովհաննէս, իր որդին Տօն Բետրօն Պրազիլիոյ փոխարքայ ձգելով, այս վերջինը Պրազիլիացիներէն ստիպուելով ապստամբեցաւ հօրը դէմ եւ հաստատեց Պրազիլիոյ անկախութիւնը, որուն կայսր կարգուեցաւ Տօն Բետրօ Ա. անունով 1882ին։ Ասոր որդին էր Տօն Բետրօ Բ. Պրազիլիոյ կայսրը, զոր 1889ին գահընկէց ըրին Պրազիլիացիները եւ հանրապետութիւն հաստատեցին որ ցարդ կը տեւէ։

Իսկ Փորթուկալի մէջ Պրականցայի տունը Յովհաննէս Զ.ի մահէն ետքն ալ շարունակուեցաւ մինչեւ այժմու Մանուէլ Բ. դժբաղդ թագաւորը, որու գահընկէցութիւնն է որ տեղի ունեցաւ եւ տեղը հանրապետութիւն հաստատուեցաւ այժմ։

Յաջորդ յօդուածով պիտի խօսինք Փորթուկալի անցեալ փառքերուն եւ գործունէութեան վրայ, զոր ունեցած է աշխարհի քաղաքական, տնտեսական եւ առեւտրական թատերաբեմին վրայ, եւ մասնաւանդ այն դերին վրայ՝ զոր կատարած է աշխարհագրական արշաւանքներով երկրագունդը մարդկութեան ծանօթացնելու տեսակէտով։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԱՐԳՈՒԹԵՆԷ ԱՒԵԼԻ ԲԱՐԵԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Եկեղեցական բարեկարգութեան հարցը մը կը սաւառնի ատենէ մը ի վեր հրապարակին վրայ, եւ այս մասին Օտեան էֆ.ի ըսածին նման «հօրոյէն մինչեւ խոռն» իրենց կարծիքները յայտնեցին լրագրութեան մէջ, այսպէս կամ այնպէս բանաձեւեր ներկայացնելով, այնքան որ՝ եթէ Համագումարը ամէն մէկուն գոհացում տալու անխոհեմութիւնը ունենայ, չենք կարծեր որ Հայ Եկեղեցին իր ինքնուրոյնութենէն բեկոր մը գոյութեան իրաւունք ունենայ այլեւս։

Բարեկարգութեան մասին արտայայտուած այս կարծիքներու թոհուբոհին մէջ սակայն, ոչ ոք անգամ մը ծանրացաւ Հայ Եկեղեցւոյն պաշտօնէութեան մէջ զգալապէս չնչացող այն բարեկրթութեան մասին, որմէ փառասիրներով հեռու մնացած է մեր եկեղեցականութիւնը, որ իր նուիրականացած հանգամանքովն իսկ եւ իսկ արտայայտիչ կարեւոր տարրն է կրօնքին ու Եկեղեցւոյն։ Ոչ մէկ ազգի աշխարհիկ անգամ այնքան մօտէն յարաբերութեան եւ շփման մէջ եղած է եւ կրնայ ըլլալ իր եկեղեցւոյն եւ կրօնքին՝ որքան եկեղեցականութեան հետ։ Որովհետեւ՝ ընկերային կեանքի ամէն ուրախ ու տխուր պարագաներուն մէջ, մարդ ոչ պատեհութիւնը կրնայ ունենալ տաճար եւ ոչ ալ ժամանակը, մանաւանդ որ անոնք կազմելով կեանքի բնական հարցերը, չհեռագրուելու լուրջ գիծեր մը չեն ընծայեր մարդկութեան։

Եւ հոս կը ծանրանայ կղերին անձնականութեան վրայ, գերազանցապէս պարտաւորութեանց ամենէն «բարձր»ը՝ ուսնա հոգեկրթել համար իր հօտին հոգեւոր քաղաքակրթութիւնը, եւ չվրիպեցնելու համար՝ այն սայթաքումի կեղտոտ տղմոր ներէն։

Իրենց այս հանգամանքէն դիւրին է ուրեմն հետեւցնել թէ, կղերին բարոյական դերը եւ անոր չինարարութիւնը մտաւորական խաւերուն մէջ, աւելի աչքառու է եւ նպաստաւոր, քան որեւէ եկեղեցիի նիւթական շէնքը, որ առանց իր գիտակից պաշտօնէութեան, ինքնին անհրաժեշտ է եւ անխօս արտերու ու հոգիներու, հոգ չէ թէ անոնք իրենց ճոխ պերճութիւններուն հետ, ամենէն ճոխ գաղափարականներովը ներկայանան հաւատացեալին աչքին։

Կղերը՝ եկեղեցիին եւ ժողովրդեան միջեւ սահմանուած է ըլլալու այն զմայլելի օղակը՝ մերձեցումի եւ համակրութեան շղթայովը գօտեպնդելու համար զանոնք։ Եւ երբ՝ այն պաշտօնէութիւնը, որ կոչուած է ծառայել այդ եկեղեցիին, զուրկ է իր հանգամանքին գիտակցութենէն, չի տրոփեր իր կուրծքին տակ պարտաւորութեան ձայնին վանկերը, եւ վերջապէս ոչ-բարեկրթութեան ճահիճներուն խորը կը թաթխուի, ինչպէ՞ս ժողովուրդը «Ամէն» ըսէ այդ կղերականութեան, եւ իր յարգանքի ու պատկառանքի բաժինը ընծայէ անոր։ Ի հարկէ է այդ պարագային ամենախորունկ ուծացում մը առաջ պիտի գայ ժողովուրդին ու եկեղեցականութեան միջեւ, որ պիտի խորտակէ նաեւ մինչեւ եկեղեցին, սառ անտարբերութեան եւ սկեպտիկութեան կողմը նետելով անոնց սրտին մէջ։

Հայ եկեղեցականութիւնը դժբաղդաբար այս երեւոյթը կը պատկերացնէ մեզի այսօր, հիներէն մինչեւ նորերը, բացառութիւն ընելով պայմանին մէջ՝ շատ ցանցառութեան մը դուրս թողելով։ Անբարեկրթութիւնը, պաշտօնի անգիտակցութիւնը, անքաղաքավարութիւնը ամէնքը՝ ամէնքն ալ, այնքան խոր արմատ ձգած կը տեսնուին մեր եկեղեցականութեան մէջ, որ՝ հասարակ ասպարէզներու հետեւող մարդիկներու մէջ իսկ՝ չէ կարելի երբեք երեւակայել։ Եւ շատ ցաւալի է ըսել որ, մեր վանական մենաստաններուն մէջ, ուրկէ առաւելապէս ծնունդ կ՚առնէ մեր հոգեւորականութիւնը, իր ուսումնական ծրագրին մէջ մշտապէս անփութութիւնը ունեցած է, ամենէն մեծ դասին, այսինքն քաղաքավարութեան եւ բարեկրթութեան տարերքներուն, գէթ նախնական բաժինը դասախօսելու, եւ անոնցմով հրահանգելու համար անոնք՝ ապագայ ընկերային կեանքին մէջ։ Գաւառի խոր անկիւններէն եկող պատանիներուն համար, աւելի հրամայողական պահանջք մը է ասիկա։ Անցեալները բարձրաստիճան եկեղեցականի մը այցելած ատենս դիտեցի դեռ շատ երիտասարդ վարդապետ մը, որ իր ոտքերը ճիշդ եպիսկոպոսին դէմը փռած սիկառ կը ծխէր։

Խնդիրը այդ եկեղեցականին «բարձրաստիճան» ըլլալու հանգամանքը չէ որ կը շահագրգռէ մեզ, այլ այդ երիտասարդ վարդապետին ունեցած բարեկրթութեան պակասն է, որ ցաւելէ զատ ուրիշ արդիւնք մը չարթնցներ ներսս։ Որովհետեւ՝ ամենահասարակ մարդու մը ներկայութեան իսկ, ներելի չէ որ կարծեմ որ եւ է մէկը իր կոչտաբար երկնցուցած ոտքերուն անուշաբոյրութիւնները՝ ներարկէ դիմացինին քիթը։ Ասիկա կը յատկանշէ քաղաքավարութեան անհուն պակասը, որ կոպտութիւն եւ բրտութիւն ալ կը նշանակէ։

Ասկէ զատ՝ մեր եկեղեցականներուն նկարագրի մէջ ուրիշ թերութիւնն ալ, ներկայ ընկերային կեանքի աններդաշնակ եղող ընթացքն է։ Եւ ասիկա իրենց կենցաղագիտութեան պակասն է, որ աչքի կը զարնէ զանազան պարագաներու մէջ։ Եւրոպայի կղերականներու ունեցած կենցաղագիտութիւնը, բարեկրթութիւնը, եւ քաղաքավարութիւնը այսօր առածի կարգ անցած է։ Կը տեսնենք շատ անգամ թէ որքան յարգալից ձեւերով կը խօսին, կ՚ողջունեն անոնք իրենց դիմացինը։ Մինչդեռ մեր կղերը՝ բոլորովին ներհակ պատկերացումը կը ցուցադրէ ատոր։ Մթնած եւ հին ձեւերու պայմանագրականութիւնն է որ կը կիրարկէ անիկա, որով ի ներկայութեան երեւութական յարգանքով մը կը կատարուի եւ ի բացակայութեան ծաղրանքի նշաւակ կ՚ըլլայ իր հօտէն։ Բղանքը քղանցքին բերել, իր ձեռքը գրեթէ բանի գեղեցիկ կիներու շրթունքներուն հպեցնել, «օրհնած»ի «ծառայական»ի նման տխմար բանաձեւեր գործածել, սիրական սովորութիւնները եղած են մեր կղերին, որոնցմէ մարդ կը զզուի պարզապէս։

Գալով մեր կղերականութեան համբաւուած անբարոյականութեան՝ սոսկալի է իսկապէս։ Կը ճանչնանք եկեղեցականներ, որոնք եկեղեցիներու բակերուն մէջ՝ նարտ խաղացած, ժողովուրդին հայհոյած, կիներու աղջիկներ պղծած, եւ ուրիշ շատ մը անխոստովանելի արարքներու մէջ գտնուած են. եւ սակայն այսօր իրենց դիրքին եւ պաշտօնին մէջ, անխռով կը մնան այնքան՝ որքան լեռներու կուրծքին վրայ հանգչող ապառաժները, ու անոնք կ՚արժանանան մինչեւ իսկ վերջերս եպիսկոպոսական վկայականի գնահատման, իբր արդար վարձատրութիւն իրենց բովանդակ լրբութեանց։ Արդեօք «բարեկարգութեան» ծրագրին մէջ մա՞ս է ասիկա որ կանխահաս կը կիրարկուի մեր մէջ։ Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն մենք դէմ չենք եկեղեցական բարեկարգութեան մասին, եւ մի գուցէ սխալ մեկնաբանուիմ ներկայ տողերովս,

Անոր անհրաժեշտութիւնը՝ ոչ ոք կրնայ ժխտել։ Աւելորդաբանութիւններ կան որոնց հանդէպ անկարելի է որ մարդ իր ծիծաղը կարենայ զսպել։ Պատարագի խորհրդաւորութեան արարողութեան մէջ իսկ, լեցուն են այդ կարգի այլանդակութիւններով, կարգ մը սուրբերու յիշատակութեամբը, ինչպէս «միանձնացելոց սրբոցն, Պօղոսի, Անտոնի, Մակարայ, Ոնոփրեոսի, Աբրայ Մարկոսի, Սրապիոնի, Նեղոսի, Արսէնի, Եւագրի, Պարսամայ, Յովհաննէսեանց եւ Սիմոնեանց եւ ամենայն սրբոց եւ աշակերտելոց նոցին, եղիցի յիշատակ եւ սուրբ պատարագս աղաչենք»։ Ո՞վ են այդ սուրբերը Մակարը, Սրապիոնը, Ոնոփրիոսը։ Շատ շատ աղբիւր մը շինած եւ սուրբի տեղ անցնելով կը պաշտուին կոր մինչեւ այսօր մեր եկեղեցիէն։ Ո՞ւր դնենք այն ատեն Յովակիմեան արքեպիսկոպոսը՝ որ տարին 150 աղբիւրէն եւ 20 փուռէն պակաս շէնք չի շիներ։ Եթէ դարուս ոգիին յարմարցնել կ՚ուզենք մեր եկեղեցին, կրնանք վերցնել այս մաղթանքը եւ բարեփոխել ներկայ զանցային. «Բաշաց Դաշնակցականաց, Շահրիկեանի, Վառմեանի, Ակնունիի, Զաւարեանի եւ յամենայն գիտակցականաց նոցա, որք սոփայօք եւ սրօք Երեսփոխանս հարկանեն»։ Միթէ վերոյիշեալ սուրբերէն նուազ դեր կատարած են ասոնք Հայ ազգին մէջ։

Բայց ասոնցմէ առաջ, հարկ է որ բարեկրթուած եկեղեցականութիւն մը պատրաստելու ջանքը ունենանք, որ իր բարոյական առաւելութիւններովը աւելի մօտեցնէ մեզ դէպի կրօնն ու եկեղեցին։ Եւ որչափ ատեն ապաժամ ըլլայ ասիկա մեր մէջ, ոչինչ պիտի արժէ մեր եկեղեցական բարեկարգութիւնը։

ԱԲԻԿ ՏԷՐ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (42)

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊՈԼՍԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

ՀԵՂԻՆԱԿ՝
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՍՕԹՆԵՐՈՐԴ

Վերջապէս ժամանակը եկաւ մեկնելու, գինեպանը եւ Սերգիօ ոտքի ելան միասին, բարով ըսին եւ դէպի դուռը ուղղուեցան Գարեգինին հետ հետեւեալ առտու ժամադիր ըլլալով։

Փողոցը հասած Թովմիկ ըսաւ Սերգիօին։

— Միսիւ Սերգիօ խնդիրք մը ունիմ չէ՛ չպիտի ըսես եւ խօսք պիտի տաս որ պիտի կատարես... տե՛ս ես քու խօսքիդ մարդն եմ։

— Ի՛նչ է խնդիրքդ։

—Ասիկա ալ որբեւայրիին պիտի տաս, թո՛ղ Ծնունդի խալըլս ընէ...

Ու գինեպանը անոր յանձնեց Ղուկաս էֆէնտիէն ընդունած երեք ոսկին։ Ասով կարծես թեթեւցած մը կը զգար խղճին վրայ։

ԳԼՈՒԽ ՈՒԹՆԵՐՈՐԴ

Լեւոն Կոկիկեան, տասը օր էր որ մեկնած էր Պոլիսէն ու այդ միջոցին երեք նամակ գրած էր իր նշանածին՝ Ռօզիկի, առաջինը Ֆիլիպէէն, երկրորդը Վիեննայէն եւ վերջինը Բարիզէն, որուն մէջ կը յայտնէր որ հակառակ իր ենթադրութեան, չի պիտի կրնար երկու շաբաթէն վերադառնալ եւ հաւանօրէն իր բացակայութիւնը ամիս մը պիտի տեւէր եւ թէ այս պարագան անհուն յուսահատութիւն կը պատճառէր իրեն։

«Ամբողջ ուղեւորութեանս միջոցին քու վրադ մտածեցի, կը գրէր, եւ հոս հասնելէս ետքն ալ վայրկեան չէ եղած ուր քեզ չը յիշեմ։ Բարիզը զոր այնքան կը սիրէի, հիմա ձանձրոյթ կը պատճառէ ինծի եւ կ՚ուզեմ ժամ առաջ գործս լմնցնել քու քովդ դառնալու համար։ Դժբախտաբար ստիպուած եմ սպասելու անգլիացի գոհարավաճառի մը որ Լոնտոնէն պիտի գայ եւ որ ես կ՚ենթադրէի որ արդէն հոս պիտի գտնէի։»

Եւ երիտասարդը պաղատագին կը խնդրէր նշանածէն որ ամէն օր նամակ գրէր իրեն, որովհետեւ կ՚ըսէր, քու նամակներովդ միայն կ՚ապրիմ։»

Ռօզիկ երիտասարդին այս սիրոյն յայտարարութիւնները կը լափէր անհուն հրճուանքով մը։ Արդէն Լեւոնին մեկնելէն երկու օր ետքը նամակ մը գրած էր անոր եւ յետոյ, յաջորդաբար երկու օրը անգամ մը, շարունակած էր իր նամակները։ Բայց անոնք շատ կարճ էին եւ չունէին երիտասարդին նամակներուն խանդավառ ու հրայրքոտ շեշտը։ Ռօզիկ զգաց որ պէտք էր ինքն ալ աւելի կրակ դնէր ասկէ ետքը իր գրութիւններուն մէջ, որպէս զի նշանածը կասկած չունենար իր զգացումներուն մասին։

Երբ իր մօրը կարդաց Լեւոնի նամակը, մայրն ալ նոյն խրատը տուաւ։

— Նայէ՛ որ սիրտը վրադ տաք պահելու բաներ գրես, ըսաւ։

Եւ սակայն, եթէ Լեւոն, իր բացակայութեան մէջ իսկ խանդակաթ սիրահար մը կը մնար, իր մայրը, տիկին Անթառամ հետզհետէ պաղ վերաբերում մը կ՚ունենար իր հարսնցուին հանդէպ։

Իր տղուն մեկնելէն ի վեր երբեք այցելութեան չէր եկած Ղուկաս էֆէնտիի տունը. թէեւ Ռօզիկ ու իր մայրը մէկ քանի անգամ գացեր էին պանդոկ, զինքը տեսնելու։ Այդ տեսակցութեանց միջոցին ալ շատ չոր կերպով վարուեր էր։

Ռօզիկ իր նշանածէն ամէն նամակ ընդունելուն՝ փութացած էր երթալ իմացնելու տիկին Անթառամի։ Եւ այս բանը ա՛լ աւելի կատղեցուցած էր զայն, քանզի Լեւոն մինչեւ հիմա տակաւին երկտող մը չէր գրած իր մօրը։ Եւ Ռօզիկի դէմ նախանձը բոյն դրեր էր սրտին մէջ։

— Այսչափ տարուան մայրը, երէկուան նշանածին համար մոռցաւ, կը խորհէր դառնութեամբ։

Տիկին Անթառամի յայտնապէս թշնամական այս ընթացքը միակ սեւ ամպն էր Ռօզիկի պայծառ երկնքին վրայ։ Եւ շատ անգամ մայր ու աղջիկ տխրութեամբ իրենց մտատանջութիւնը իրարու կը հաղորդէին այս մասին։ Բայց Ղուկաս էֆէնտի բնաւ փոյթ չէր ըներ ատոր համար։

— Ատ ճաւրին բնաւ կարեւորութիւն մի՛ տաք, կ՚ըսէր, հերիք է որ տղան ձեռքերնուս մէջն է...

Ու կը փութացնէր օժիտի պատրաստութիւնները որպէս զի Լեւոն վերադառնալուն պէս կարելի ըլլար հարսնիքը կատարել։

Եւ սակայն տիկին Անթառամ արհամարհելի թշնամի մը չէր եւ տակաւին չէր յուսահատած այս նշանտուքը ետ ընելու մասին, մէյ մը իրեն գործակից ունենալով Տ. Միքիաս հայրը որ գրեթէ ամէն օր կու գար զինքը տեսնելու։

Այն օրն ուր Ռօզիկ Բարիզէն նամակը ստացած էր, ուզած էր կրկին երթալ տիկին Անթառամին լուր տալ եւ մօրը ընկերակցութեամբ ուղղուած էր Պրիսթոլ պանդոկը, բայց հո՛ն դռնապանը իրենց ըսած էր.

— Տիկին Կոկիկեան դուրս ելած է։

— Ե՞րբ կը վերադառնայ։

— Հաւանօրէն շատ ուշ, ինք այսպէս ըսաւ....։

Երկու կիները իրենց այցաքարտը ձգեցին, բայց Ռօզիկ իրենինին վրայ երկտող մը իմացուց թէ Լեւոնէն նամակ ընդունած է Բարիզ հասնելէն ետքը, որով իր բացակայութեան քիչ մը երկարիլը կը ծանուցանէ։ Յետոյ աւելցուց թէ հետեւեալ օրը կրկին պիտի գային զինքը տեսնելու։

Արդ, դռնապանը կը ստէր։ Տիկին Անթառամ հո՛ն, պանդոկն էր, սակայն ինք պատուիրած էր որ եթէ հիւր գար այդպէս ըսէին։

Եւ պանդոկին մէջ առանձին չէր, այլ Տ. Միքիաս քահանային հետ գլուխ գլխի կը խորհրդակցէին։

Քահանան հաւատացուցած էր տիկին Անթառամի որ եթէ տղուն նշանը ետ ընէր, Սմսարեանները պատրաստ էին իրենց աղջիկը տալու ութը տասը հազար ոսկիի օժիտով մը, մինչ Ղուկաս էֆ. հազիւ երեք հազար ոսկի խոստացած էր եւ այն ալ պարզ խոստում մը զոր հաւանօրէն չպիտի յարգէր. մանաւանդ որ, կ՚ըսէր քահանան, իր առած ստոյգ տեղեկութիւններուն համեմատ, Ղուկաս էֆ. մեծ-մեծ կորուստներ ըրած էր իր գործերուն մէջ եւ շատ նեղ դրութեան մատնուած էր։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ

ՆՈՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երկու օրէ ի վեր հասած հեռագիրները ցոյց կու տան թէ Բորթուկալի մէջ անդորրութիւնը վերահաստատուած է և հանրապետական րէժիմին դիրքը հետզհետէ կ՚ամրանայ։ Արքայական կուսակիցները, բոլորովին կազմալուծուած, հանրապետութեան կը յարին, ինչ որ մեծապէս կը դիւրացնէ նոր րէժիմին գործը։ Ահաւասիկ ժամանակաւոր կառավարութեան յայտարարութիւնը, որ Լիզպոնի մէջ ցրուած է. «Բորթուկէզ ժողովուրդ։ «Ժողովուրդը, բանակը, նաւատորմը Հանրապետութիւն հռչակեցին։ Պրականցի արքայական տունը, որ ընկերային խաղաղութեան համար աղետալի էր և գիտակցօրէն խանգարած է զայն, Բորթուկալէն վտարուած է ընդ միշտ։ Այդ եղերական մեծագործութիւնը, այդ յիշատակելի դէպքը, որ աննուաճ ազգի մը հպարտութիւնը կը յատկանշէ և ի յայտ կը բերէ հայրենիքի մը փրկութիւնը, տանդական քաջութեամբ մը օժտուած, բոլոր հայրենասէրներուն սիրտը կը լեցնէ ուրախութեամբ և խանդավառութեամբ։ Այսպէս վճռականապէս վերջ կը գտնէ մեր հայրենիքին գերութիւնը։ Ահա ազնիւ ըղձանքներով տոգորուած նոր րէժիմ մը, իր էսկութեանը մէջ լուսաւոր ու կուսական առաջ կը բերէ բարերար ազատութիւն մը։ Քաղաքացի՛ներ, ներկայ պահը արդիւնքը ու վարձատրութիւնն է մղուած պայքարներուն։ Մեր քաշած բոլոր անձկութիւններէն սա բանը միայն կը մնայ, այսօրուընէ պիտի սկսի խստամբեր բարոյականութեան և ամբիծ արդարութեան դարաշրջանը։ Մեր քաղաքական ծրագրին իբր սկզբունք ընդունինք հայրենիքին համար զոհողութիւն ընելը և մեր բարոյական ծրագրին իբր խարիսխ ընդունինք պարտուածներուն հանդէպ վեհանձնութիւն։ Քաղաքացիներ, միակ շահ մը, հայրենիքին շահը, թող մեզ ոգեւորէ և միակ կամք մը, մեծ ըլլալու կամքը, մեզ միացնէ։ Հանրապետութիւնը ժողովուրդին վրայ վստահութիւն ունի թէ ան ընկերային խաղաղութիւնը պիտի պահպանէ, արդարութեան նկատմամբ յարգանք կը տածէ և ազատութեան հաստատակաց դատին հանդէպ անձնուէր է։ Սիրով և զոհողութեամբ ամրապնդեցէք այն գործը, որ բորթուկէզ հանրապետութեան մէջ ի յայտ կու գայ»։

Ահաւասիկ երէկ և առջի օր հասած հեռագիրները Բորթուկալի կացութեան վրայ։

** Բարիզէն հոկտ. 9 թիւով կը հեռագրեն թէ Լիզպոնէն հասած վերջին լուրերու համաձայն, տեղւոյն մէջ անդորրութիւնը կատարեալ է։ Հանրապետական րէժիմը ապահովուած է և թագաւորութեան կուսակիցները հանրապետականներուն յարած են։ Առժամանակեայ կառավարութիւնը երեք ամիս պիտի տեւէ, մինչեւ որ Սահմանադիր Ժողովը ընտրուի։ Առժամանակեայ կառավարութիւնը համոզուած է որ բոլոր տէրութիւնները պիտի ճանչնան Հանրապետութիւնը, Բորթուկալի մէջ տիրող կատարեալ կարգապահութեան և Ազգին կողմէ հանրապետական րէժիմին նկատմամբ ցոյց տրուած միահամուռ փափագին պատճառաւ։

** Բարիզէն կը հեռագրեն թէ Լիզպոնէն առնուած վերջին հեռագիրներուն համաձայն, Բորթուկալի մէջ կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ։ Գաւառները կրաւորական ընթացքի մը կը հետեւին։ Արքայական բազմաթիւ երեսփոխաններ, որոնք ազատական կուսակցութեան կը վերաբերէին, յարած են Հանրապետութեան, նոյնպէս մէկ քանի լրագիրներ։ Կառավարութիւնը որոշած է լայն ներում շնորհել քաղաքական յանցաւորներուն, վերջնական խաղաղութիւն մը ձեռք բերելու համար։ Սահմանադիր Ժողովի մը անդամներուն համար ըլլալիք ընտրութիւնները մինչեւ յառաջիկայ դեկտեմբեր պիտի կատարուին։

** Բրիւթէր Լիզպոնէն կը ստանայ հետեւեալ հեռագիրը հոկտ. 8 թուով.— Քաղաքին մէջ անդորրութիւն կը տիրէ։ Ամէն տեղ կը ծածանին հանրապետական դրօշները։ Քաղաքացիներու զուարթ թափօրներ փողոցները կը պտտին։ Յեղափոխական զինուորները խանդավառութեամբ կը ծափահարուին ժողովուրդին կողմէ։ Արքայական կուսակցութիւնը դադրեցաւ գոյութիւն ունենալէ։ Արքայական կուսակցութեան պատկանող լրագիրները չեն հրատարակուիր այլեւս։

** Մայր թագուհի Մարի Ամէլի և Օբորթոյի դուքսը Ճիպրալթար ցամաք ելլելով շաբաթ օր, կառքով պտոյտ մը ըրած են։ Մանուէլ թագաւոր շոգենաւէն չէ ելած։

** Նիւ Եօրք Հէրըլտի Բարիզի տպագրութիւնը Մատրիտէն հեռագիր ստացած է, որուն համեմատ սպանիացի հանրապետական Լեքերոս յայտարարած է թէ Բորթուկալի և Սպանիոյ մէջ միեւնոյն ատեն հանրապետութիւն հռչակելու խորհուրդ կար, բայց բրոֆ. Գօսպարտայի սպաննութիւնը չհասունցուցած է դէպքերը Բորթուկալի մէջ։ Յեղափոխութիւնը պայթած է Լիզպոնի մէջ յանկարծակի բերելով սպանիացի հանրապետականները, որոնք առաջարկած էին շարժումը սկսիլ Ֆերրերի մահուան պատճառելու տարեդարձին օրը, Հոկտ. 13ին։ Պ. Լաքերոսի այս յայտարարութիւնները բուռն տպաւորութիւն առաջ բերած են։

** Ժիլ Պլասի մէկ խմբագրին հետ տեսակցութեան մը մէջ, բորթուկէզ հանրապետական կուսակցութեան պետերէն Պ. Մակէլհաս ըսած է. «Արտասահմանի, մանաւանդ Բարիզի, Լոնտոնի մէջ Բորթուկալի կացութեան և մեր յոյսերուն վրայ լաւ տեղեկութիւն ունէին եւ մեր բաղձանքներուն հաւանած էին։ Ահա ասոր համար էր որ կրցանք գործել»։ Ժիլ Պլաս այս յայտարարութիւններուն առթիւ սա դիտողութիւնը կ՚ընէ. «Կը յուսանք թէ ֆրանսական և անգլիական կառավարութիւնները պիտի հերքեն այս ծանր յայտարարութիւնները»։

ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊՕՍՆԱՅԻ ՄԷՋ

Վիեննայէն Տէյլի Թէլէկրաֆի կը հեռագրեն թէ Պօսնայի մէջ վերջերս նոր խռովութիւններ ծագած են երկրագործական համայնքներու մէջ և կառավարութիւնը ստիպուած է զօրք ղրկել այդ վայրերը։ Տօճայի զօրանոցը ամրացուած է։ Հետեւակազօրքի երկու վաշտեր ալ Սէրայէվօ ղրկուած են։ Զօրքերուն հասնելու ատեն գիւղացիները, 3000ի չափ, շրջակաները ցրուած են։ Վնասներու քանակութիւնը յայտնի չէ դեռ։

ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԹԻՒ
Այրերու, կիներու եւ տղայոց յատուկ նորաձեւ ապրանքներու նոր մթերք մը հասած է
ՄԱՅԷՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՂԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ
Նուրբ պոնէթըրի
Ճամբորդութեան առարկաներ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻ ԴԷՊՔԵՐ

Գարատաղի սահմանագլխին վրայ, Բ. օրբէճէի մէջ, օսմ. պահակագունդ մը ազդարարած էր Մակեդոնացիի մը որ կանգ առնէ։ Այդ վերջինը զէնք պարպած ըլլալով պահակագունդին վրայ, օսմ. զինուորները սպաննած են զայն։ Սեպտ. 14ին, Եօրվիչի զինուորական կեդրոնէն տասնապետ մը և երեք զինուորներ Գօճաքեօյի մօտ հանդիպած են երեք զինեալ անձերու։ Զինուորները հարցուցած են անոնց թէ ո՛ւր կ՚երթային։ Այդ մարդիկը, ի պատասխանի, հրացան պարպած են զինուորներուն վրայ։ Սոյն վերջիններն ալ պատասխանելով, սպաննած են այդ անձերէն մէկը, իսկ միւսն ալ ձերբակալած են։ Երրորդ անձը յաջողած է խոյս տալ։

** Ուրբաթ օր, թուրքօ-պուլկար սահմանագլխին վրայ, Պարթրաք Բալէի մէջ, տրիւնալի ընդհարում մը առաջ եկած է օսմ. և պուլկ. զինուորներուն մէջ։ Պուլկարական թերթերը կ՚ըսեն թէ Թուրք զինուորները առաջին անգամ զէնք արձակած են պուլկարական զինուորներուն վրայ։ Եօզան Եուլէֆ անուն պուլկար զինուոր մը գնդակահար եղած է օսմ. զինուորներուն կողմէ։ Սահմանակից պուլկար ժողովուրդը շատ դրգռուած է։ Պուլկար զինուորին մարմինը պահուած է և քննիչ յանձնախումբ մը ղրկուած է դէպքին վայրը։

ԽՈՒԶԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՆԱՒՈՒ ՄԷՋ

Թուրքերէն թերթ մը կ՚ըսէ թէ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ և Պէնկազիի միջեւ երթեւեկող Ռոմա անուն շոգենաւին մէջ խուզարկութիւն կատարուած է Ափրիկեան Տրիպոլիսի թուրք իշխանութեանց կողմէ, երբ նաւը Մալթայէն հոն հասած էր։ Շոգենաւուն մէջ զէնքեր և ռազմամթերքներ գտնուած են։

** Իտալական հեռագրական գործակալութիւնը չափազանցուած կը գտնէ և կ՚ըսէ թէ հետեւեալ պարագաներուն մէջ պատահած է դէպքը.— Սեպտ. 14ին, Ռոմա իտալական շոգենաւը Մալթայէն մեկնեցաւ, Պէնկազի երթալու համար։ Առաջին նաւապետը նաւուն մէջ երեւան հանեց որոշ քանակութեամբ ռազմամթերք, երկու պարկ վառօդ և քանի մը ատրճանակ, որոնք մաքսանենգութեամբ զբաղող Արաբներու կը վերաբերէին։ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ հիւպատոսարանը գրաւեց զանոնք և ոստիկանութեան տրամադրութեանը տակ դրաւ։ Թուրք իշխանութիւնները ոեւէ միջամտութիւն չըրին, իտալական իշխանութիւնները հարկ եղածը ի գործ դրած ըլլալնուն համար։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Հակառակ քանի մը օրէ ի վեր շրջած յոռետես լուրերուն, փոխառութեան մասին կատարուած բանակցութիւնները կը շարունակուին Բարիզի օսմ. դեսպան Նաում փաշայի և Ֆրանսայի արտաքին գործոց պաշտօնատան միջեւ։ Յոյս կայ որ երաշխաւորութեան մասին կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութեան մը յանգիլ և օսմ. պարտաթուղթերը Բարիզի սակարանին մէջ ընդունիլ։ Բ. Դուռ հասած տեղեկութեանց նայելով, համաձայնութեան մը յոյսերը հետզհետէ ամրապնդուած են։ Երէկուան Թանին կ՚ըսէ թէ Ֆրանսայի Նախարարաց Խորհուրդը երէկուան նիստին մէջ պիտի որոշէր թէ պէ՞տք է Բարիզի սակարանին մէջ ընդունիլ կամ մերժել օսմ. պարտաթուղթերը։ Քրէտի Իմմօպիլիէի դրամատէրներու խումբակը, որ պայմանագրութիւն մը կնքած էր մինչեւ հոկտ. 1)14ի համար, Բ. Դռնէն խնդրած է որ այդ պայմանաժամը երկարաձգուի։ Թասվիրը Էֆքեար կը կարծէ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը հաւանի է որ կարգ մը փոփոխութիւններ ներմուծուին իր առաջարկներուն մէջ։

** Խօրօք Օրիանթալ զեկոյց մը հրատարակելով կ՚ըսէ թէ օսմ. փոխառութեան մասին կատարուած բանակցութիւնները, որոնք վերջին օրերս ընդհատուած էին, գործօն կերպով վերսկսած են։ Կը հաւաստուի թէ Բարիզի օսմ. դեսպան Նաում փաշայի և Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարին միջեւ վերջերս կատարուած տեսակցութիւններուն շնորհիւ յոյս կայ որ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութեան գետին մը գտնել, զանազան տեսակէտներ և շահեր հաշտեցնելով։

ՌԱՆՑԱՐԿԵԱՆՆԵՐՈՒ ՏՕՂԱՆՑՈՒՄ

Սերպիական Զամօնիրոսք լրագիրը հետեւեալը կը գրէ. «Անցեալ հինգշաբթի, կէս օրէն յետոյ, մեր քաղաքէն Քօչանի ղրկուած են քառասունի չափ Պուլկարներ։ Սթիփի մէջ վար դրուած բանտարկեալներ էին ասոնք, Քրաթովայի, Քոչանայի և Իշթիպի գաւառակներէն բերուած վերջերս։ Քոչանա ղրկուած են անոնք, ուր Պատերազմական Ատեանին կողմէ պիտի դատուին։ Իրարու հետ կապուած այդ մարդոց խումբին առջեւէն կ՚ընթանային իրենց քահանաները, ձեռքերնին իրարու կապուած, իրենց վզին շուրջը շղթաներ ունենալով։ Միեւնոյն խումբին ետին կը գտնուէին երկու աղջիկ, տասներկու տարեկան, և միւսներուն պէս իրարու կապկապուած։ Այդ տեսարանը դժնդակ տպաւորութիւն մը առաջ բերած է»։

ՆՈՐ ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ

Կայս. իրատէ մը վաւերացուց եպարքոս Հագգը փաշայի ծերակուտական անուանումը։ Հայերէն երեք հոգի թեկնածու են ծերակուտականի պաշտօնին։ Այդ թեկնածուներն են Զարեհ էֆ. Տիլպէր, Սէֆէր էֆ. և Տիրան էֆ. Քէլէկեան։ Սակայն երեք թեկնածուներէն մէկ հոգի միայն պիտի անուանուի։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պատերազմական Նախարար Շեվքէթ փաշա, շաբաթ օր, Սուլթանին ներկայանալով, ռազմափորձերու մասին վերջին կարգադրութիւնները յայտնեց։ Կայսրը, հոկտ. 13ին, մասնաւոր կառախումբով Սէրտլէրի կայարանը գնաց։ Այդ վայրին մօտերը գտնուող ընդարձակ դաշտագետնին մէջ տեղի պիտի ունենայ զօրահանդէսը։ Յետոյ Սուլթանը Էտիրնէ պիտի երթայ, ուր պիտի հասնի ուրբաթ առտու։ Կայսրը հոն պիտի աղօթէ Սուլթան Սէլիմ մեծ մզկիթին մէջ։ Սուլթանին հետ պիտի գտնուին գահաժառանգը, կայս. իշխանները, եպարքոսը, արտաքին և ներքին գործոց նախարարները։

ՔՈԼԵՐԱՆ

Շաբաթ օրը, ժամը ութէն մինչեւ կիրակի ժամը ութը, քսանչորս ժամուան ընթացքին, քոլերայի չորս դէպքեր պատահեցան մայրաքաղաքիս մէջ։ 1. Թօփհանէ, Թնդանօթարանին դիմաց գտնուող արճարանի մը մէջ, գործաւոր Խալիլ, 30 տարեկան։ 2. Ալի Պէյ գիւղի մէջ, առողջապահական շղթայի տակ առնուած գործաւոր մը, Պէքիր, 40 տարեկան, որ մեռած է։ 3. Օրթաքէօյ, Եէնի Մէխանէ փողոց, Առվիէ անուն աղջիկ մը, 12 տարեկան։ 4. Օրթաքէօյ Շէքէրճիօղլը փողոց, Քլարա, 3 տարու։ Մինչեւ հիմա վարակուածներուն թիւը կը հասնի 79ի, իսկ մեռեալներունը՝ 47ի։

** Խասգիւղի մէջ շաբաթ օր քոլերայէ մեռած կինը 14 օր առաջ հիւանդցած էր։ Հիւանդին մահէն յետոյ երեւան ելաւ այդ պարագան։ Հիւանդութիւնը ծածկած ըլլալնուն համար, յանցաւորները խստիւ պիտի պատժուին, առողջապահական օրէնքներու համաձայն։

** Նախարարական թէզքէրէի մը համաձայն, քաղաքապետութիւնը հրաւիրեց թաղապետութիւնները, դեղագործներուն զեկուցանելու որ առնին տեղեկագրեն կասկածելի հիւանդներու պատրաստուած դեղագիրները։ Հակառակ պարագային, դեղագործները պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուին։ Այս հաշուով, խիթ ունեցողները պիտի զգուշանան դեղարան դիմելէ։

** Օրթաքէօյի մէջ պատահած քոլերայի երկու դէպքերուն համար հետեւեալը կը պատմուի։ Քլարա երեք ամսուան յղի ըլլալով, ստամոքսի խանգարում ունեցած եւ փսխած է։ Իսկ միւս վարակեալին՝ Առվիէի համար կ՚ըսուի թէ պայրամի առթիւ շատ շաքար կերած է։ Ուրիշ զրոյցի մը նայելով, Առվիէ բերանը լուցկի մը դրած ըլլալուն, ստամոքսի խանգարում ունեցած է։

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ

Սէֆար գաւառի Նեբսերը հաստատուած արաբ ցեղերուն միջեւ նոր ընդհարում մը առաջ եկած ըլլալով, 50է աւելի հոգի սպաննուած են։ Բազմաթիւ վիրաւորներ կան։

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿ

Սէլանիկի կուսակալ Իպրահիմ պէյի Պոլիս մեկնումը քաղաքին կարգ մը շրջանակներուն մէջ այնպէս կը նկատուի թէ առնչութիւն ունի Սէլանիկի մէջ հրատարակուելիք պաշարման վիճակին հետ։ Իպրահիմ պէյ բաւական ատեն պիտի մնայ Պոլիս։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱԿԵԴՈՆԻՈՅ ՄԷՋ

Մանասթըրէն կը հեռագրեն թէ Օխրիտայի իշխանութիւնները սեպտ. 19ին խուզարկութիւններ կատարած են քաղաքին վաթսունէ աւելի տուներուն մէջ։ Արդիւնք մը չեն տուած այդ խուզարկութիւնները։ Միեւնոյն օրը, Օխրիտայէն եօթը Պուլկարներ ձերբակալուելով, Մանասթըր ղրկուած են։ Այդ Պուլկարներուն մէջ կը գտնուի նախկին հրոսապետ Պ. Ջաւլըֆի հայրը։ Այդ խուզարկութիւնները առանց բռնութեան կատարուած են։ Սթրումիցայի մէջ Պուլկարներու հինգ տուներ և Ալպանացիներու եօթը տուներ միեւնոյն կերպով խուզարկուած են։ Քրոշեվա զինուորական ջոկատի մը կողմէ պաշարուած է։ Հաղորդակցութիւններէ զրկուած է քաղաքը։ Տեղական իշխանութեանց կողմէ խուզարկուած են բնակարանները։

ՔԻՒՐՏ ՊԷՑԵՐ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ

Սահմանադրութեան հռչակումէն յետոյ քանի մը քիւրտ պետեր Պարսկաստան խոյս տուած էին։ Պայմանաժամ մը տրուած էր անոնց, Թուրքիա դառնալու համար։ Բայց Մաքօի Հաքիմին կողմէ ի գործ դրուած էնթրիկներուն հետեւանքով, անոնք չեն ուզած վերադառնալ։ Պատերազմական Ատեանը վերջերս վճռագիր մը ներկայացուց Սուլթանին, վաւերացուելու համար։ Այդ վճռագրին համաձայն, գնդապետ Ալի պէյ, քիւրտ հեծելազօրքէն, աստիճանազրկութեան և վեցամեայ բանտարկութեան դատապարտուած է։ Ալի պէյի ընկերոջ Էմին փաշայի դէմ ալ դատական հետապնդում կը կատարուի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ

Տանին կ՚ըսէ թէ պուլկար կառավարութիւնը բողոքած է օսմ. մեծ ռազմափորձերուն ծրագրին դէմ, որուն համաձայն, Թշնամի պաշ. բանակը, հիւսիսէն Էտիրնէի վրայ պիտի քալէ։ Սօֆիայի կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ Պուլկարիոյ դէմ ցոյց մըն է ատիկա։ Ասոր վրայ, օսմ. կառավարութիւնը փոխած է իր ծրագիրը։

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան ու Կանց և Ընկերութեան միջեւ կնքուած պայմանագրութիւնը, ելեկտրական լուսաւորութեան մենաշնորհի մասին, Պետական Խորհուրդին քննութեան ենթարկուած էր։ Պետական Խորհուրդը հաւանութիւն յայտնած ըլլալով այդ պայմանագրութեան մասին, թուղթերը եպարքոսութեան ղրկուած են։ Ընկերութեան և անհատներու միջեւ ծագած վէճերը սովորական դատարաններու առջեւ պիտի հանուին։ Իսկ կառավարութեան ու ընկերութեան միջեւ ծագած վէճերը Պետական Խորհուրդի կողմէ պիտի քննուին։ Բոլոր պաշտօնեաները օսմ. հպատակ պիտի ըլլան։ Ընկերութիւնը յանձն կ՚առնէ 500 ելեկտրական լամբար դնելու քաղաքապետութեան տրամադրութեան տակ։ Ընկերութիւնը հարիւրին 40 զեղչ պիտի ընէ քաղաքապետութեան հայթայթելիք ելեկտրական ուժի փոխարժէքին վրայ։ Նոյն զեղչը պիտի ըլլայ նաեւ մզկիթներու և հիւանդանոցներու համար։ Ընկերութեան ելեկտրական մեքենաները և գործիները մաքսատուրքէ զերծ պիտի ըլլան։ Ելեկտրական ընկերութեան գործելու շրջանակը մինչեւ Մէտրպուրնու պիտի տարածուի։ Պոլսոյ կողմի ելեկտրական լուսաւորութիւնը Պոլսոյ կազի ընկերութեան յանձնուած ըլլալով, այս վերջինը պիտի համաձայնի ելեկտրական լոյսի նոր ընկերութեան հետ։

ՀԵՐՔՈՒՄ

Պատերազմական Նախարարութիւնը սա հերքումը ղրկած է թուրք լրագիրներուն.— Սեղանաւորական հաստատութիւններու կողմէ զրոյց մը հանուած էր թէ պատերազմական Նախարարութիւնը 1325 տարուան ելմտացոյցին գումարներէն աւելի ծախքեր ըրած է, որով նոյն տարուան հաշուէն բաւական բաց մը ունի։ Նոյն Նախարարութեան 1325 տարուան սովորական ելմտացոյցը 8,224,000 ոսկի էր։ Նոյն տարին ազատութեան բանակին, Եմէնի առաքումներուն, Ատանայի ու Զ. զօրաբանակին մէջ զէնքի տակ կոչուած րէտիֆներու վաշտերուն և Տէրսիմի զինուորական գործողութեանց համար եղած 480,000 ոսկիի արտասովոր ծախքերը, Խորհրդարանի որոշմամբ, նոյն տարուան սովորական ծախքերէն հատուցանելով հանդերձ, պատերազմական Նախարարութիւնը տարեգլուխին 130,000 ոսկի խնայողութիւն մը ըրած էր քիչ մը վերը յիշուած 8 224,000 ոսկիէն։ Այս գումարը տակաւին առնուած չէ ելմտական գանձէն։ Պատերազմական Նախարարութեան զանազան պարտքերուն համար 50,000 ոսկի սահմանուած է։ Այս վիճակին մէջ իսկ 1325ի ելմտացոյցին մէջ 80,000 ոսկիի խնայողութիւն մը պիտի ըլլայ։ Ցառաջիկայ 1325ի արտասովոր ելմտացոյցին, Խորհրդարանին որոշումով, 3 200,000 ոսկի սահմանուած էր։ Պատերազմական Նախարարութեան գնումները և յանձնարարութիւնները մինչեւ հիմա երեք միլիոն ոսկին չեն անցած, որով այդ հաշուէն ալ 200,000 ոսկիէն աւելի առնելիք ունի ելմտական գանձէն։ Հետեւաբար ասոր հակառակը պնդող չարամիտ զրոյցները բացարձակապէս կը հերքուին։

ՀԱՅԿ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէի Հայոց Աղքատախնամին շաբաթական վիճակահանութիւնը միայն երկու ղրուշով կէս ոսկիէն մինչեւ հարիւր ոսկի շահելու հաւանականութիւն կ՚ընծայէ, մինչ ուրիշ վիճակահանութեան կազմակերպիչները իրենց շլացուցիչ ծանուցումներով ահագին գումարներ ձեռք կը ձգեն ի շահ իրենց քսակին։ Գահիրէի հայկական վիճակահանութեան միակ նպատակն է օգնութիւն հասցնել կարօտեալ ազգայիններու։ Ուստի կը խնդրուի թէ գաւառի և թէ Պոլսոյ ազգայիններէն որ գոնէ շաբաթը անգամ մը գնեն ի փոխարէն երկու ղրուշի չնչին գումարի մը, սա համոզումով որ եթէ պարգեւ ալ չշահին՝ գոնէ աղքատախնամին նպաստած պիտի ըլլան. տոմսերը կը ծախուին ամէն տեղ՝ Գաւառներէն և Պոլսէն վաճառողներ կը փնտռուին. դիմել ընդհ. Գործակալ Յր. էֆ. Թաթլեանի, Գօճամանօղլու խան թիւ 11։
50—16

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (107)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

Համբիկ մէջտեղ չի կար։ Օրիորդ Ամէլին իսկոյն առաջնորդուեցաւ իրեն համար պատրաստուած սենեակը, ուր տոքթորին հետ քառորդ ժամու մը չափ փակուած մնաց։ Ցետոյ դուրս ելան և ընդունելութեան սրահը հաւաքուեցան։ Տիկին Մարկոսեան չէր կշտանար զաւկին երեսը նայելէ, արցունքոտ աչուըներով։

Բարիզը արդարեւ աւելի չքնաղցուցած էր ամիրային թոռը։ Բաւական կրաւուած խարտեաշ ձեւաւոր մօրուք մը անոր թուշը կը զոցէր, ու աջ աչքը կլոր միակնոց մը եւրոպացիի հով մը կու տար իրեն։ Քիչ մը տժգունած էր, բայց ասով աւելի հրապուրիչ դարձած էր։ Շարժումները նրբագոյնիկ ազնուականութիւն մը կ՚արտայայտէին։ Ձայնին շեշտը անգամ փոխուած էր, կարուկ, արագ և հնչեղ։ Լեցուն առոգանութեամբ մը ֆրանսերէն կը խօսէր բարիզուհիին հետ, զոր մամին ներկայացուց իբրեւ տոքթոր Ֆուսամարին աղջիկը։ Աւելորդ է ըսել թէ այս ֆրանսուհին բարիզեան Տըմի-Մօնտի ներկայացուցիչներէն էր, և տոքթոր Ֆուսամարի պատմութիւնը առասպել մըն էր լոկ։ Ամիրային թոռը հեշտութեանց տան մը մէջ անոր հանդիպելով՝ կապուեր էր անոր, քանի մը ամսուան մէջ անոր հետ հալեցնելով տասն հազար ֆրանքի գումարը զոր հետը Բարիզ տարած էր։ Խե՛ղճ Բարթող աղային սիրական ֆապրիքան էր որ այնպէս փճացած էր Բարիզի սալարկներուն վրայ, մինչ իր տատրակները անդին կը մղլռէին։

Դրամը հատած էր։ Կուգար ուրեմն Արշակ նոր կալուածներ ծախելու, Մարկոսեան մեծ հարստութեան յետին բեկորները խորտակելու։ Աղջիկը իր փէշէն չէր զատուած, հոսը առած ըլլալով ուրիշ ֆապրիքաններու, զորս խօլ ու շռայլ բարիզուհիի իր քմայքներուն յագեցմանը պիտի յատկացնէր։ Իրաւ է որ տոքթորը սուտեր գլորած էր այդ աղջկանը, իբր ետին արեւելցիի խորհրդաւոր ու հսկայ ժառանգութեան մը դիւթանքը խաղցնելով։ Այս մոգիչ հեռապատկերէն մագնիսուած բարիզեան աղիճը դէպի արեւելքի մայրաքաղաքը ճամբորդութեան մը արկածները այլապէս հրապուրիչ գտեր էր։ շահագործութեան դիւրին և առատաբաշխ աղբիւր մը գուշակելով արեւելքի այդ ունայնամիտ, ռեթեւեթիկ ու հեշտամոլ զաւկին վրայ, որու նմաններ, տեսած էր ինք, Բարիզ զուարճութեան վայրերուն մէջ ափերով նետած էին ոսկին։ Արշակ ինքզինքը ներկայացուցած էր իբրեւ հայ նախկին ազնուականութեան շառաւիղներէն սերած, սովորական հնարամտութիւն մը որուն կը դիմեն շատ հեղ արեւելքէն Եւրոպա ինկած արկածախնդիրներ, իրենց մեղաւոր նպատակներուն գործադրութիւնը դիւրացնելու համար։ Իբրեւ Կոստանեանի հարազատ ձեռնասուն՝ մեր ամիրայածին հերոսը չէր կրնար տարբեր վարժունք մը ունենալ Բարիզի պէս համաշխարհիկ կեդրոնի մը մէջ, ուր իրեն նման խրուած անթիւ տիպարներ զիրար կ՚արմկեն մղոնջներու օրէն։

Օր. Ամէլի սիրուն ու թեթեւուկ աղջիկ մըն էր, սեւ ցփլատացող աչուըներով, որոնք շարաճճի դիւթութեամբ մը կը վառէին, զգայնոտ մանր բերնով ու ճոխառատ վարսերով բարիզեան ցոփուհիի բոլոր անառակ շնորհները կը միացնէր իր վրայ. մշտաժպիտ արտայայտութիւն, հնչուն ու թրթռուն ձայն, զողտր շարժուձեւեր և մանաւանդ նրբութիւն մը բուրումնաւոր ու թափանցիկ որ յաւիտենական հրապոյրը պիտի մնայ ֆրանսուհիին։ Բարիզի աղմկալից ու հատցնող կեանքէն դէպ ի այս անդորր, մթաքսոտ ու խորհրդալից միջավայրը իր փոխանցումը տարօրինակ, ու տեսակ մը անուշ հաճոյքէ ու զուրկ զգայնութիւններ կու տար հիմա իրեն, Հազարումէկ գիշերներու իրական դրուագի մը վայելքը, Ոսկեղջիւրի խորը, մեծակերտ, սաւերալից այդ շէնքին խաղաղութեանը մէջ, ուր իբրք անցած փարթամութեան մը ցոլքերը կը նշմարէր։ Ջմայլանքով խառն հետաքրքրութեամբ մըն է որ դիտեց անուշ ու չքնաղ Սոֆին ալ, անթերի ու լրացած տիպար արեւելցիի իգական գեղեցկութեան, որուն նայուածքին տրտմաշունչ սեւեռանքին մէջ տարտամ, մշշային, առաձոթիկ վիպականութեան մը սարսուռը տեսաւ։ Իր առաջին գործը եղաւ հարցնել իր հօմանիին թէ ո՛վ էր այդ աղջիկը, ոչ թէ որովհետեւ հակառակորդ մը կը նշմարէր անոր մէջ, բայց պարզ հետաքրքրութենէ, ու թերեւս համակրութենէ մը մղուած։ Տոքթորը՝ առանց շուարելու՝ հանդգամանք մը վերագրեց լուսացարաւորին աղջկանը. մամին կուվեռնանթը ըրաւ։ Եւ այսպէս ալ ներկայացուց անոր, անտարբեր ու շատ բնական շեշտով մը, իբր թէ իսպառ քանդած չըլլար այդ էութիւնը իր եղեռնագործ մատներովը։ Մնաց որ ինքը տոքթորն ալ առաջին ակնարկով լուսացարաւորին աղջկանը դէմքին վրայ, հասակին վրայ, ամբողջութեանը վրայ ընդնշմարել կարծեց սանկ իրեն դեռ անծանօթ հրապոյրի մը հետքը, որ կրնար իր բացակայած, ութը ամիսներուն միջոցին փթթած ըլլալ, և որ հիմա քիչ մը իրենց մօտենալ կու տար այն տեսակ մը բուռն յափրանքը, զոր ունեցեր էր անոր ա՛լ հասկցուած. վայելուած, ծծուած ու ցայդ ըմբոշխնուած շնորհներուն հանդէպ։ Իր այս տպաւորութեանը վրայ չյամեցաւ երիտասարդը. մտածեց ու անցաւ, անկարելի թուելով իրեն նորէն անդրադառնալ այդ աղջկանը՝ որ իր բազուկներուն մէջէն սահեր ինկեր էր անպէտ քուրջի մը պէս։

Այս առթիւ Սոֆիին գիտցած ֆրանսերէնը ի պաշտօն դրուեցաւ մամին և օրիորդ Ամէլիին, որոնք անոր միջոցով պիտի կրնային հասկնալ զիրար։ Աղջիկը իր վտանգուած դիրքը կերպով մը կը շտկէր ամիրային ապարանքին մէջ, ու և է կարեւորութիւն մը կը ստանար նորէն հոն, տոքթորին գալէն հետոյ ալ։ Առաջուան կեանքին վրայէն հաստ վարագոյր մը քաշուած էր. փակուած էջ մը կ՚ըլլար ան, որուն ա՛լ ոչ ոք կը վերադառնար։

Նոյն իսկ երբ առաջին պատահմամբ տանը մէջ Համբիկ տոքթորին դէմը ելաւ, Սոֆի, առանց շուարելու, Թումիկին աղան անոր ներկայացուց իբր իր մէկ մօտաւոր ազգականը որուն հայրը մայրը մեռած էին և որ, հանըմին հաւանութեամբը, տունէն ներս ընդունուած էր՝ երեկմարդու մը ներկայութիւնը անհրաժեշտ ըլլալով հոն, մասնաւորապէս կալուածական գործերուն համար։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ

Կեդրոնական Վարժարանի տնօրէն Պ. Մ. Նալպանտեան նամակ մը ուղղելով Արեւելքի խմբագրութեան՝ կը յայտարարէ որ տնօրէնը ո՛չ նամակ գրած է Խանճեան էֆէնտիի, ոչ ալ ըսած է անոր որ դպրոց չի գայ, ո՛չ ալ Խաչկոնց էֆէնտին ինքնակամ կերպով վարժարան հրաւիրած է ու խնամակալութենէն վաւերացուելէ ետք միայն յիշեալը աշխարհագրութեան դաս կուտայ։

Այս բացատրութիւնները կուտայ Պ. Տնօրէնը հերքելու համար մեր ազգային բաժինին մէջ տեսնուած լուր մը։

Եւ սակայն մենք մեր տեղեկութիւնները քաղած էինք արժանահաւատ աղբիւրէ մը, հետեւաբար կը սպասենք այս մասին նաեւ խնամակալութեան կողմէ լուսաբանութեան

«Այս առթիւ, կը գրէ Պ. Տնօրէնը, աւելորդ չեմ սեպեր ըսել նաեւ թէ ձեր ասկէ առաջ գրած յօդուածներն ալ նոյնպէս պղտոր աղբիւրներէ առնուած էին։ Եթէ ճշմարտութիւնն է որ ձեզ կը հետաքրքրէ, կրնաք վարժարան գալ և պաշտօնական աղբիւրներէ և արձանագրութիւններէ քաղել ձեր տեղեկութիւնները»։

Արդ, Պ. Տնօրէնը իր այս տողերով կ՚ակնարկէ կեդրոնական վարժարանի նուիրած շարք մը յօդուածներուս որոնք իբրեւ խմբագրական երեւցան թերթիս մէջ։

Զարմանալին այն է սակայն որ այդ յօդուածներուն երեքը երբ արդէն երեւցած էին, առիթ ունեցայ կեդրոնականի մէջ տեսնելու Պ. Մ. Նալպանտեանը և հարցուցի թէ գրածներուս մէջ սխալ տեղեկութիւններ կա՞ն։

— Ընդհանրապէս ճիշդ են, պատասխանեց, միայն մանրամասնութիւններու մէջ անճշտութիւններ կան և յիշեց մէկ քանին, որոնք այնքան անկարեւոր բաներ էին որ չէր արժեր նոյնիսկ զանոնք յիշատակել և ուղղել։

Մեր խօսակցութեան միջոցին իրեն ըսի որ այդ յօդուածները գրելով՝ իմ նպատակս էր ցոյց տալ թէ կեդրոնական վարժարանի խնդիր չկար և թէ եղածը կեղծ իրարանցում մըն էր։

Եւ այս մասին ինքն ալ համամիտ գտնուեցաւ ինծի և ըսաւ թէ «ձեւակերպութիւններու» մէջ միայն թերի կամ սխալ բաներ եղած են, բայց ո՛ և է լուրջ խնդիր մը չի կայ վարժարանին մէջ, ոչ ալ տնօրէնութեան և խնամակալութեան միջեւ անհամաձայնութիւն։

Բայց այն ատեն տակաւին վերջին միջադէպերը տեղի չէին ունեցած և ես ալ չորրորդ յօդուածս չէի գրած որուն մէջ Պ. Տնօրէնը ցոյց կուտայի իբրեւ վարժարանին խառնակութեանց պատասխանատուն։

Հաւանօրէն այդ յօդուածէս յետոյ է որ Պ. Նալպանտեան պղտոր աղբիւրներէ բխած կը հռչակէ իմ տեղեկութիւններս։

Ասիկա շատ բնական է։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՀՈՂԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐ

Մոկտանի առաջն. փոխանորդ Տ. Մովսէս քհյ. Պատրիարքարանի կողմէ եղած հարցումի մը պատասխանելով ինչ ինչ տեղեկութիւններ կուտայ Ապութաղ և Մէրէթաղ հայաբնակ գիւղերու մասին և մասնաւորաբար Ապութաղի մասին, ուր գտնուող երկու շէյխեր՝ Շէյխ Հաճի և Շէյխ Նասրուլլահ Սահմանադրութենէն յետոյ գրաւեր են վերոյիշեալ գիւղի աղքատիկ ժողովուրդէն հինգ ընտանիքներու սեփական հողերը։ Թէեւ քանիցս կառավարութեան մօտ դիմումներ եղած են, բայց անլսելի մնացած են՝ քանի որ յիշեալ շէյխերը շատ մը պաշտպաններ ունին եղեր կառավարական շրջանակներու մէջ։ Տ. Մովսէս քհյ. կը ծանուցանէ թէ այժմ այդ շէյխերէն մին՝ Շէյխ Հաճի Պոլիս կը գտնուի, որպէս զի գիւղացիներուն արդար բողոքները խեղդէ։

ԵԿԵՂԵՑԻԻ ԵՒ ԴՊՐՈՑԻ ՀՈՂԵՐԸ

Քանիցս Պատրիարքարանը մասնաւոր շրջաբերականներով ծանուցած էր գաւառի առաջնորդարաններուն որպէս զի եկեղեցիի և դպրոցի շինութեան համար տեղւոյն Իտարէ մէճլիսիին մազպաթա ներկայացուցած ատեննին նշանակեն նաեւ բնոյթը այն գետնին որուն վրայ պիտի կառուցուի եկեղեցին կամ դպրոցը, որպէս զի վերջէն խնդիր չյարուցուի. Եւ ասիկա անոր համար է որ վերջերս Խարբերդի Եղէգի գիւղի եկեղեցիի շինութեան ֆերմանը բաւական ձգձգուեցաւ և Պատրիարքարանի ու կառավարութեան միջեւ խնդրոյ առարկայ եղաւ, որովհետեւ եկեղեցիին գետինը վիճելի էր։ Գործակատարութեան կողմէ եղած առաջարկին վրայ Պատրիարքը հրամայեց հայերէն և թուրքերէն լեզուներով շրջաբերական հրահանգ մը պատրաստել որուն մէջ սահմանուած ըլլան այն կանոնաւոր գործողութիւնները որոնք պէտք է տեղի ունենան, երբ ոչ իսլամ ազգեր եկեղեցիի, դպրոցի եւայլն շէնքեր կը շինեն և ղրկել գաւառական առաջնորդարանները։

ՆՈՐ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՆԵՐ

Մայր դիւանը վարչութեան ուղղած պաշտօնագրով մը կը յանձնարարէ որպէս զի պակասեալ երկու եկեղեցական երեսփոխաններուն տեղ նորեր ընտրէ։ Խնդիրը յանձնուեցաւ Կրօն. ժողովին։

ԲԵՐԴԱՐԳԵԼՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐՔԸ

Ռատոսի մէջ բերդարգել Ատանացի հայերը՝ Հրանտ, Զատիկ, Սարգիս, Աստուր և Նազար (մահուան դատապարտուած) և Արշակ, Մինաս և Հաճի (15ական տարի) հեռագրով դիմած են Ս. Պատրիարք Հօր և խնդրած են որ իրենց ազատ արձակման մասին կարեւորը տնօրինուի և նպաստ մըն ալ ղրկուի, քանի որ փերիշան վիճակի մէջ են։ Յանձնուեցաւ Նպաստից Յանձնաժողովին նկատառման։

ՍՂԵՐԴԻ ՎԻՃԱԿԸ

Սղերդի առաջն. տեղապահ Գէորգ վրդ. Նալպանտեան թեմական այցելութեան միջոցին հանդիպեր է բազմաթիւ գիւղերու որոնք բոլորովին զուրկ են դպրոցներէ։ Մասնաւորապէս Ողիմ գիւղը որ 200 տուն հայ ունի, կ՚ըսէ, երեք տարիէ ի վեր քիւրտական յարձակումներու ենթարկուած ըլլալով, փակած է վարժարանները։ Առաջն. տեղապահը մէջ բերելով նաեւ միսիոնարներու և լատին բաթէշաներու մարդորսական աշխատութիւնը, կը խնդրէ որ անպատճառ վարժարանները բացուին Ողիմ, Շէտվան, Տէհ, Ղարզան և Պահպան գիւղերուն մէջ։ Միացեալ Ընկերութեան նկատառմանը յանձնուեցաւ այս գիրը։

⁂ Սղերդի ընդհ. ժողովը կազմուած և տեղեկագրուած է Պատրիարքարան հաստատուելու համար։

ԵԿԵՂԵՑԱՊԱՏԿԱՆ ԿԱԼՈՒԱԾ

Սամաթիոյ եկեղեցապատկան կալուած մը քաղաքապետութեան կողմէ որոշուած էր կործել 10000 ղրշ. տալով։ Թաղ. Խորհուրդը կարգադրութեան դէմ բողոքած և Ս. Պատրիարքն ալ դիմում ըրած և թագրիր մըն ալ ղրկած էր քաղաքապետութեան։ Այս անգամ Թաղ. Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ՝ Պատրիարքարանի այդ թագրիրը ղրկուած է թաղապետական Դ. շրջանակին՝ հարկ եղած քննութիւնը կատարելու համար. ուստի կը խնդրէ որ Պատրիարքարանը հետապնդէ այդ գործը։

ԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐ

Այս օրերս լոյս կը տեսնէ, մեր աշխատակից Սահակ Մեսրոպի հեղինակութեամբ, «Արեւելեան Դէմքեր» ընդհանուր խորագրին տակ քերթուածներու շարքի մը առաջին պրակը Պատուհան վերնագրով։ Հետզհետէ լոյս պիտի տեսնեն Մովսէսի, Մուհամմէտի և ուրիշ կրօնի հիմնադիրներու նուիրուած պրակներ։

ՊԷՅՔՕԶԻ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ

Գեղեցիկ օդով մը, երէկ, Շիրքէթի շոգենաւ մը, վերին Վոսփոր կը տանէր երկու երեք հարիւր հոգիէ բաղկացած բազմութիւն մը որ կը մասնակցէր Գարթալի Գափամաճեան Վարժարանին ի պատիւ կազմակերպուած Դաշտահանդէսին։ Շոգենաւը ժամը 4 ու կէսին կամուրջէն մեկնեցաւ նուագախումբին հրահրիչ երաժշտութիւնով։ Ժամը 6 էր երբ Պէյգօզի դաշտը հասան ուր հետզհետէ ստուարացող բազմութիւնը գեղեցիկ բնութեան հմայքին տակ զուարթ օրուան վայելքն ունեցաւ։ Գումգաբուի Հայ Երիտասարդներու երաժշտախումբը կարելին ըրաւ վառ պահելու համար տիրող ոգեւորութիւնը։ Իրիկուան դէմ շոգենաւը վերին Վոսփորի եզերքները քերելով՝ ծովեզերքը հաւաքուած բազմութեան կողմէ ծափերով կ՚ողջունուէր։ Մասնախումբը կարելին ըրաւ հանդէսին բարեկարգութեան համար և արդիւնքն ալ ի նպաստ վարժարանին՝ գոհացուցիչ է թէ՛ նիւթապէս եւ թէ բարոյապէս։

ՀԱՅ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

1. Հետեւեալ նոր Մասնաճիւղերը հիմնուած եւ տեղական Մասնաժողովները կազմուած են.

ՎԻԷՆՆԱ. Գերյ. Հ. Գաբրիէլ Ծ. Վ. Մէնէվիշեան Ատենապետ, Տիարք Միհրայր Խորասանճեան Ատենադպիր, Մաքսուտ Հիւսէյինեան Գանձապետ, Երուանդ Զաթէեան և Տիգրան Փափազեան։

ՍԵԼԱՆԻԿ. Տիարք Թադէոս Բիւզկիւլեան Ատենապետ, Խորէն Ճամճեան Ատենադպիր, Մկրտիչ Մինասեան Գանձապետ, Յովսէփ Էքչեան և Արմենակ Աբրահամեան։

ԹՈՔԱՏ. Տիարք Յովհաննէս Ապտալեան Ատենապետ, Կարապետ Աստուածատուրեան Փոխ-Ատենապետ, Սողոմոն Քէօսէէկեան Ատենադպիր, Սարգիս Սուքիասեան Գանձապետ, Մարտիրոս Զաքարեան։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ. Տիարք Յակոբ Սէլեան Ատենապետ, Յովհաննէս Սահաթճեան Ատենադպիր, Արտաշէս Կիւլպէնկեան Գանձապետ, Մկրտիչ Տէր-Աթանասեան և Վարդան Վեհունի։

ԷՏԻՐՆԷ. Տիարք Թադէոս Գույումճեան, Յակոբ Բիլիճեան, Յակոբ Առաքելեան, Ներսէս Ն. Փափազեան եւ Գառնիկ Ա. Գազազեան։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Մասնաճիւղը հիմնուած է, բայց Տեղական Ժողովին անդամները տակաւին չեն ընտրուած։

ՄԻՏԼՊՈՐՕՅԻ Բարեսիրաց Միութիւնը վերածուած է Հայկական Միութեան Մասնաճիւղի։

2.— Միութեան կողմէ Չորք-Մարզուանի մէջ հիմնուելիք Որբանոցին մասին պէտք եղած ուսումնասիրութիւնները կատարելու եւ նախապատրաստական կարգադրութիւնները տնօրինելու պաշտօնով Կիլիկիա ղրկուած պատուիրակներ Տիարք Կ. Շէրիաճեան Պէյ եւ Յ. Օհանեան իրենց տեղեկագրովը, ինչպէս և Ճարտարապետ Տիար Կարօ Պալեան իր յատակագիծովը, միմիայն Որբանոցի շինութեան ծախքը 1700-1800 Անգղ. Ոսկի գնահատած ըլլալով, Կեդր. Ժողովը նկատի առնելով որ Տ. Բէլէկեան Խան այդ նպատակաւ 1000 Անգղ. Ոսկի արդէն Միութեան նուիրած է, որոնց գնուած 34 տէօնիւմ և Տ. Պ. Բէյթէկեանի կողմէ նուիրուած 20 տէօնիւմ հողին աշխատութիւնները աւարտելէ վերջ, շինութեան գործը յառաջիկային յետաձգել նախնեւառաջ պակսած գումարը հայթայթելու համար։

Մինչ յիշեալ Որբանոցի շէնքի կառուցումը, Կեդր. Ժողովը որոշեց Միութեան անունով 60 որբ պատսպարել Կեդր. Որբախնամ Յանձնաժողովին տնօրինութեան տակ գտնուող Կիլիկեան Որբանոցներուն մէջ։

3.— Հայ-Կաթոլիկ հասարակութեան Կ. Պատրիարք գերերջ. Պօղոս Պետրոս ԲԺ. Թէրզեան բարեհաճած է կոնդակ մը ղրկել Միութեան գովելով անոր նպատակը և օրհնելով աշխատութիւնները։

4.— Կեդր. Ժողովը հետեւեալ նպաստները ղրկեց։ Հարիւր անգլիական ղրկեց Ոսկի Մուշի և Սասունի կարօտ հողագործներուն եզ և սերմնցուի. 50 Անգղ. Ոսկի Կ. Պոլիս, Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան պաշտպանած որբերուն։

5.— Նիւ-Եօրքի ազգայիններէն Տ. Կիւլպէնկեան Եղբարք 1500 Ֆր. Մուտքի տուրք վճարած են Միութեան։

6.— Կեդր. Ժողովը կ՚ուսումնասիրէ այս պահուս 15 Նախնական Վարժարաններ բանալու ծրագիր մը և կը բանակցի այս մասին Միացեալ Ընկ. Գործադիր Ժողովին հետ։

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆԻ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

1, Համառօտ Օսմ. Պատմ. (Բ. տիպ) Գին 2.50
2, Պատկերազարդ Բնական Քաղաքական և Տնտեսական Աշխարհագրութեան բարձր դասընթացք. (Դ. Տիպ.) Գին 7 ղչ.
4. Պատկերազարդ և Քարտէսաւոր Բնական Քաղաքական և Ուսումնական Աշխարհագրթ. Միջին դասընթացք. (Զ. Տիպ.)։ 5: 50
4. Պատկերազարդ Համառօտ ընդհ. Պատմ. Արեւ. Հին Ազգաց, Յունաց և Հռոմայեցւոց։ 5. ղչ.
5. Համառօտ Պատմ. Միջին դարու և Նոր Ազգաց։ (Բարձր դասընթացք) 7ղչ.
6. Համառօտ ժամանակակից Պատմթ. 1789էն մինչեւ մեր օրերը, Միջին և Բարձր դասընթացք։ 7 ղչ.

ՄԱՄԼՈՅ ՆԵՐՔԻՆ

7, Պատկերազարդ և Քարտէսաւոր Աշխարհագրութիւն՝ Բնական տեղագրական և Քաղաքական.— Տարր. դասընթացք. (Դ. Տիպ.) 4 ղ.

Հանրածանօթ մասնագէտ-Հեղինակին բազմաթիւ տպագրութիւններով գնահատուած այս մեթոտիկ դասագիրքերը կը գտնուին բոլոր գրավաճառաց քով։ Մեծաքանակ ու ԿԱՆԽԻԿ գնողներու գոհացուցիչ զեղչ։

Տեսնել Դ. էջը Զէնիթ ժամացոյցի ծանուցումը։

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԻԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

80000 քիլօ գուրը սողան պէհէր եիւզ քիլօսու 30 ղրուշ
20000 քիլօ մաքարնա պէհէր քիլօսը 2.20

Թէրսանէի Ամիրէ իչիւն պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլուպ միւնագասա իլէ միւպայաա իհալէճէկի էվէլճէ իլան օլընան պալատա մըգտարլարը մուհարրէր սողան վէ մագարնա հիզալարընտա կէօսթէրիլէն ֆիյաթլարըլա պաշգա պաշգա թալիպլէրի զուհուր էյլէմիշ օլուպ էյլիւլ ռումինին օթուզընճը բէնշէնպիհ կիւնիւ գարար էվէլիէսինին վէ Թըշրինի էվէլին օն ալթընճը ճումա էրթէսի կիւնի սաաթ իւչտէ թէնզիլէ գապալը իլէ գարար գաթիլէրինին իճրասը մուգարրէր պուլունտուղունտան թէնզիլ ֆիյաթլա իթասընա թալիպ օլանլարըն եիւզտէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթ աքչէլէրինի միւթաաղըպէն Պահրիյէ մէարիֆաթ թաւիլէսինէ պիրինճի շիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 326 իլուլ 19

ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ ԲԱՌԱԳԻՐՔ
ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Աւարտեցաւ այս հոյակապ համայնագիտական բառագիրքը։ Կը ծախուի Մատթէոսեան գրատունը, երկու հատոր 120 ղրուշի։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԽՈԼԵՐԱՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Երէկ Պոլսոյ մէջ քոլերայէ չորս դէպք պատահեցան, որոնց մէկը մահացաւ։ Էյ-Մէյտանի [illegible] Նախապէս քոլերայէ մեռած Բէրիմ աղայի 6 տարեկան [illegible] աղջիկը Սաատէթ հանըմ, Բէրիմ աղայի կինը 25 տարեկան Մագուլէ, և 10 տարեկան [illegible] Ճէմալ։ Իսկ քոլերայէ բռնուելով մեռած է Սկիւտար Թէմպէլ հաճի Մէրմէր թաղը Համիի Շէրիֆ [illegible] բնակող Զէհրիէ հանըմ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄՈՒՇԻ ՄԷՋ

Դ. զօրաբանակի հրամանատարութենէն պատերազմական նախարարութեան կը տեղեկացնէ թէ, Մուշի Զիպան գեղացի հաճի Մուսա պէյի ծառաներէն Խալիլ և Ահմէտը ձերբակալելու համար Մուշէն ղրկուած երկու վաշտ զինուորները ամսոյս 12ին կիրակի գիշեր յիշեալ չարագործներուն գտնուած գիւղը կը պաշարեն և ընդհարելով անոնց հետ, յիշեալ երկու ծառաները սպաննուած և մէկն ալ վիրաւորուած ձեռք կը ձգեն։ Այս առթիւ յիշեալներէն կը գրաւուին նաեւ մէկ գերմանական և երկու ռուսական գրութեամբ հրացաններ և 64 փամփուշտ։ Զինուորներէ կորուստ չկայ։

ԽԱՓԱՆՈՒԱԾ ԹԵՐԹԵՐ

Պատերազմական Ատեանը անպայման կերպով դադարման դատապարտեց Հաքք մեյքեբ Միլլէթ օրաթերթը, մինչ գրգռող հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար։ Նոյնպէս ալպաներէն Arnaulus թերթը, օսմանցիներու մէջ հակառակութիւն սերմանող յօդուած մը հրատարակած ըլլալուն համար։

ՀՕՐԱՆԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Սուրիայի կուսակալութենէն կը հեռագրուի պատերազմական նախարարութեան սպտ. 25, 26, և 27 թուականով. —Հօրանի շարժուն բանակը կը յառաջանայ դէպի հիւսիսային կողմերը և Մէֆուլէի հիւսիսային կողմերը գտնուող զօրագունդերու սպաները այս պարագան կը հաստատեն և կը յայտնեն թէ յաջողութիւնը ապահովուած է ըմբոստներու պահանջումով։ Տիւրզիներու կողմէ ընդհարումներու մէջ ունեցած կորուստն է 400է աւելի սպաննուած և վիրաւոր։ Սակայն ասոնք սովորութիւն ունենալով փախցնել վիրաւորուածները և թաղել մեռելները, այդ պատճառով կորուստի ճիշդ քանակը որոշապէս յայտնի չէ։ Սուէտէի Սէլահի պատկանեալ գիւղերէ 600է աւելի զէնքեր գրաւուեցան։ Եղած ընդհարումներու մէջ մինչեւ հիմա զինուորները ունեցած են 34 մեռեալ, 89 վիրաւոր։ Մէկ հարիւրապետ ալ սպաննուած է։ Էլքէֆիր Ճիլչան, Ղազզա, Թանովաթ, Մէֆալէ, գիւղերը թնդանօթի բռնուած են։ Շէպաի կողմերը յառաջացող զինուորները Րէտէք գիւղը գրաւած են։ Ճէպէլ Կըրիւզի հարաւային կողմի ըմբոստները հետզհետէ հպատակութիւն կը յայտնեն։

ԿՐԵՏԷԻ ԽՆԴԻՐԸ

Երէկ Ֆրանսական, Իտալական և Անգլիական դեսպանները և ռուսական դեսպանատան գործակատարը Բ. Դուռ երթալով Րիֆաթ փաշայի հետ տեսակցեցան Կրետէի կացութեան մասին։ Կը տեղեկանանք թէ օսմ. կառավարութիւնը նորէն պիտի բողոքէ պաշտօնէ քաշուած երեսփոխաններու տեղ երկու նոր երեսփոխաններ ընտրուած ըլլալնուն համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Յունաստանի Նախարարաց Խորհուրդին մէջ որոշուած է որ Երեսփ. Ժողովի նախագահին ընտրութենէն յետոյ, Նախարարութիւնը պիտի հրաժարի։ Հաւանական նախարարապետներն են Պ. Վէնիզէլոս, Պ. Էօլին և Պ. Զաիմիս։ Պ. Վէնիզէլոս յայտարարած է որ եթէ ինք վարչապետ ընտրուի, Թուրքերը Թեսալիա պիտի արշաւեն։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ

Այս գիշեր ժամը 1ին, հրդեհ ծագեցաւ Ղալաթիա, Աթէնքի Պանքային կից կազինօյէ մը հրդեհ ծագելով, միայն այդ շէնքը այրեցաւ։ Հասած օգնութեանց շնորհիւ, կարելի եղաւ հրդեհը սահմանափակել։ Կը կարծուի թէ հրդեհը գինովութեան հետեւանքով ծագած է։

ՀԵԼԼԵՆԱՀՊԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎՏԱՐՈՒՄ

Զրոյց կը շրջի թէ օսմ. շահերը եթէ երբեք վնասուին Թեսալիոյ հողային վէճերուն մէջ, Բ. Դուռը ամբողջ հելլենահպատակները պիտի վտարէ Թուրքիայէն.

ՊՈՒԼԿԱՐ ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԵՐԸ

Սէլանիկէն կը ծանուցուի թէ պուլկար հրոսախումբերու գործունէութիւնը կը շարունակէ Մակեդոնիոյ մէջ։ Այդ հրոսախումբերուն կը հրամայեն պուլկար սպաներ։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ Է ՃԱՇԱԿ ՆՈՐ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ, Բ. Հատոր, գին 10 ղրուշ։ Երեք հատորի բաժանորդագին 20 ղրշ.։ Դիմել Ս. Դաւթեանին, Թիւ 12, Սէթեան խան։

The ORIENTAL CARPET MANUFACTURERS LTD SMYRNA
SUR LES QUAIS PRÈS DES DOUANES

ՕՐԻԱՆԹԱԼ ՔԱՐՓԷԹ ԸՆԿ.

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
400.000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Իզմիր, Քարափին վրայ

Կ.ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 327
Պոլիս Պօնճէ Գափու
ՍՈՒՄՓՕԼԵԱՆ ԽԱՆ

Տնօրէնութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու թէ հասած նոր ապրանքները ցուցադրուած [illegible] սալոններուն մէջ եւ կը հրաւիրէ իր մեծարգոյ յաճախորդներու ուշադրութիւնը անոնց գեղեցկութեան ու զանազանութեան և գիներու չափաւորութեան վրայ, որոնք անփոփոխ են և էթիքէթներով նշանակուած։ Ընկերութեան նպատակն է հանրամատչելի դարձնել Իզմիրի գորգերը, որոնց ամբողջ աշխարհի մէջ համբաւ հանած են։

Machine à écrire Hammond
ԳՐԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՅ ՀԱՄՄԸՆՏ

Գրելու մեքենաներուն մէջ լաւագոյնն է ՀԱՄՄԸՆՏ մեքենան իր պարզութեամբը, տոկունութեամբը, յստակութեամբը և գրին գեղեցկութեամբը ու արագութեամբը։

Ասկէ զատ, ՀԱՄՄԸՆՏ մեքենան ուրիշ առաւելութիւն մը ունի գրելու ուրիշ մեքենաներուն հետ բաղդատմամբ. կարելի է միակ մեքենայի մը վրայ 36 տարբեր լեզուներով գրել, ինչպէս Հայերէն, Յունարէն, Ռուսերէն Թուրքերէն, Ֆրանսերէն եայլն, ինչ որ կարելի չէ ընել ուրիշ մեքենաներու վրայ։

180 տեսակ գրուածք ունի, որոնք երեք երկվայրկեանի մէջ կրնան գործածուիլ Համմընտ մեքենային վրայ։

Տեղեկութիւններ և քաթալօկը ստանալու համար պէտք է դիմել ընդհանուր ներկայացուցիչներուն.
ՌՈՒԺԷՐՍ Մ. ՓՕՆՏ եւ ընկ. Ղալաթիա, Պիւյիւք Թիւնէլ խան թիւ 4-5-6

ԼՈՒՍԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ
ՓՈԽԱԴՐԵԼԻ ԿԱԶՈՎ

Լուսաւորութեան ձեւերուն մէջ ամենէն աւելի յաջողութիւն գտած է [illegible] կատարուած լուսաւորութիւնն է, կատարելագործուած, դիւրին և ընտիր ըլլալուն համար։ Ուզուած մեծութեամբ պարզ եւ ամփոփ միակ մեքենայի մը միջոցաւ, կարելի է ձեռք բերել 1000 կանթեղի ուժով կազ։ Առաջ եկած լոյսը զօրաւոր է, խիստ ու թափանցիկ և կը գերազանցէ բազմաթիւ գործարաններուն արտադրած օդային կազին լոյսը։ Ելեկտրական լոյսի կը նմանի։ Կարելի է լուսաւորել սենեակներ, սրահներ, վիլլաներ, պարտէզներ, փողոցներ եայլն, նոյնիսկ ամենէն հեռաւոր տեղեր, միակ գործիք մը գետնելով, զոր կարելի է ամենամեծ դիւրութեամբ փոխադրել քաղաքէն գիւղ և մէկ բնակարանէն ուրիշ բնակարան մը։ [illegible] 60—100 ժամ [illegible] Նոյնպէս Սինեմաթօկրաֆի համար կրնայ գործածուիլ։ Ամէն գործարանի համար կը յարմարի։

Ընդհանուր Թուրքիոյ վաճառման ներկայացուցիչներն են ՖՐԻՏԱՅ ՀԱՈՒՍ և Ընկ. Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, [illegible] խան, [illegible] պանքայի տակ 19

ՏԻԿԻՆՆԵՐ,
ՁԵՐ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐԸ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԷ ԱՌԱՋ
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ
Տ. ՌՕՍԻ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Բերա, Վարիեթէ թատրոնին մօտ, Սիթէ տ'Ալէփի անկիւնը
Մեծ մթերք կիներու յատուկ ճերմակեղէններու
Պատրաստ եւ չափով վրայ ճերմակեղէններ, որոնք անմրցելի են։ Մանօր.— Նորաձեւ ՍԹԻԼԼԱ [illegible] մեծ մթերք մը հասած է վաճառատունը։
ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ ՍՈՅՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ, ՀԱՄՈԶՈՒՄ ԳՈՅԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ 9

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

27/10 սեպտ.

Օսմ. միացեալ բացուելուն	ղրշ.	100—20
» » վար գին		100—18¾
» » բարձր գին		100—26
» » գոցուելուն		100—22
Բօմ. Երկ. բացուելուն	Ֆր.	214—62½
» վար գին	»	214—62½
» բարձր գին	»	214—75
» գոցուելուն	»	214—62
Կ. Պոլսոյ Թրամուէյ	»	13—50
» Ժողովածու	»	8—50
Օսմ. Ապահ. ընկ.	Լ. Օ.	4—60
Շիրքէթի Խայրիյէ	»	47—
» » Օսման.	»	1—05
Գրէտի Ֆօնս. Էժիբս. հին	Ֆր.	320—50
» » նոր	»	269—
Թըմպագօ	»	64—
Զարթեքը	»	40—
Կ. Պոլսոյ Քարաբ	»	444—
Պանգ. Օթթօմ.	Լ. Օ.	19—10
Օսմ. ծխախոտի ընկ.	»	17—15
Օսմանեան քաղէքէ	»	15—30

THE GLOBE TROTTER SHOE

ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ԿՕՇԻԿՆԵՐ,
ԱՐԱՆՑ,
ԿԱՆԱՆՑ
ԵՒ
ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
Կը
Գտնուին
ԹԻՒՓԻՆՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ՂԱԼԱԹԻ

ԶԵՆԻԹ

Ծիեզերապէս ճանչցուած իբր լաւագոյն ժամացոյցը եւ պաշտօնապէս ընդունուած հետեւեալ վարչութիւններէն։

Անատոլուի օսմանեան երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրքէթը Խայրիյէ
Օսմանեան ռազմական զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետական երկաթուղիները
Ռուսական երկաթուղիները
Յունական երկաթուղիները

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ՓԱՐԻԶԻ 1900Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ, ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆԻ 1906Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Նէօշաթէլի (Զուիցերիա) դիտարանին 1909ի պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որուն և ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ատեն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՆԻՔԷԼ, ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Կը ծախուի հետեւեալ վաճառատուներէն՝

Գ. ՍԱՐԳԻՍՈՖ ԵՒ ԸՆԿ.	Ժ. ԲԱԼՈՒՔԱ	ԵՓՐԵՄԵԱՆ
Ճէյալ պէյ խան	Բերա եւ Պաղչէ-Գաբու	Մեծ-Շուկայ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Զէնիթ ժամացոյցներու գործարանն արդէն 40 տարիէ ի վեր համբաւաւոր է Թուրքիոյ մէջ իր Սարգիսօֆ ժամացոյցներով, որոնցմէ, իրենց առաջնակարգ յատկութեանց շնորհիւ, մօտաւորապէս 1 միլիոն ծախուած են ցարդ Թուրքիոյ ամէն կողմերը, մասնաւորապէս գաւառներուն մէջ, առանց երբեք ամենափոքր գանգատի մը տեղի տուած։

50—26

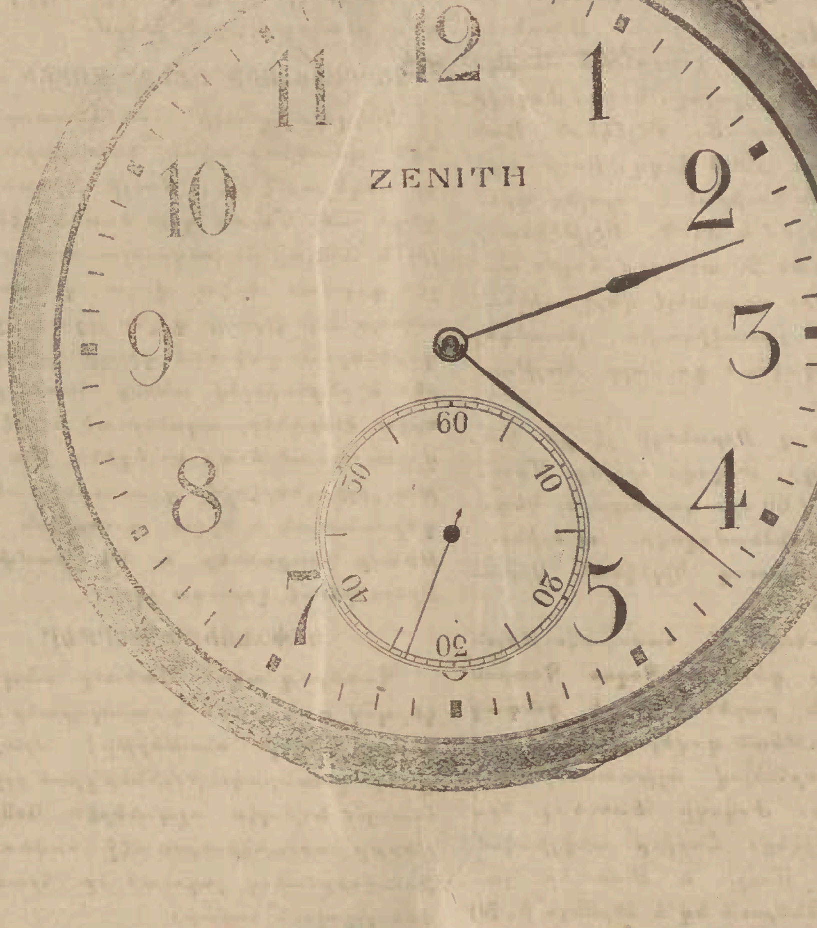

ՔԱՂՈՒԱԾ
ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՈՐՈՇՄՆԱԳՐԷՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱՀԱՆԳԻՆ

Նկատողութեան առնելով 1905 Մայիս 23ի կանոնագիրը, որ կը վերաբերի նահանգային աստղագիտական դիտարանին մէջ քրոնոմէթրըներու և բանտիլներու քննութեան, ինչպէս նաև տարեկան մրցման մէջ լաւագոյն հանդիսացող քրոնոմէթրըներու և բանտիլներու յատկացուած մրցանակներու բաշխման.

Նկատողութեան առնելով նաև նահանգային դիտարանի տնօրէնին տեղեկագիրը, որու կցուած են 1908 տարւոյ մէջ քննութեան ենթարկուած քրոնոմէթրըներու գնացքին ցուցակները և վիճակացոյցները.

Լսելով նաև ճարտարարուեստի և երկրագործութեան բաժնի տնօրէնին բացատրութիւնները,

ԿԸ ՎՃՌԷ

կանոնագրին սահմանած մրցանակները սա կերպով բաժնել 1908ի շրջանին համար.

Ա. Գործարանատէրերու յատկացուած մրցանակներ գրպանի եւ ճաւու լաւագոյն վեց քրոնոմէթրըներու համար սերիի մրցանակ։

Ա. ԿԱՐԳ	Թիւ դասակարգութեան
Առ. Գ. Գ. Ժ. Ֆավրը-Ժագօ և Ընկ. Գործարան Զէնիթ ժամացոյցներու, ի Լօքլ	22,8
Բ. Պիւհրէ, ի Լօքլ	22,5
Բ. Տիթիչայմ, Շօ տը Ֆօն	22,1
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօքլ	19,2
Գործարան Լոնժին, ի Սէնթ-Իմիէ	14,2

Ի դիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանադպիր՝ ԲԷՐՐԷՆ Նախագահ ՏՈՔԹ. ԲԷԹԹԱՎԷԼ

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԶԵՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ ՏԱՍՆԸՀԻՆԳ ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝ ԸՍՏ ՕՐԻՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թ.
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սաֆֆօ	1119
Ալէքթօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիուս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
Արիոստօ	2277	Տրակօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սքէրօ	1203
Բասանօ	1822	Տինամօ	504	Իսկօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Բորոտինօ	1264	Էպքօ	3464	Իտահօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Բըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օսլօ	4100	Թոքիօ	3327
Գէյրօ	1371	Էսքօ	1841	Քէլսօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիփսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարլօ	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոսօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բալօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռիալթօ	3329	Վէլլինկթըն	2391
Սօրէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլօրատօ	4235	Կիթանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գանկօ	2905	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Ռոզէթա	1789	Թորօ	
Գարսօ	895	Կրանօ	1695	Մարէնկօ	1273	Ռակուզա	138	Մայօն	

Միքատօ շոգենաւը, նաւապետ Թորր, հոս հասած է։

Ալէքթօ շոգենաւը, նաւապետ Ծօն, հոս ժամանած է։
Մարէնկօ շոգենաւը, նաւապետ Մէքարէն, ժամանած են։

Տիտօ շոգենաւը, նաւապետ Ուրնթօու, հոկտ. 7ին հոս կը սպասուի։
Դիմել Գործակալներուն Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՑՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա։ 102

ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ

ԴԵՐՁԱԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Ի. ԼԻՊՕՐ

Բաֆէ Բուլյեայի վրան, Բերա մեծ փողոց, 245, երկրորդ յարկ, թիւ 5
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԿԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ
Զգեստներու, չըրջազգեստներու և վերարկուներու
Հիանալի ու ճաշակաւոր արհուզարդեր Բարիզեան առաջնակարգ ձեւողի մը կողմէ

ԱՌԱՋԱ ԿԱՐԳ ՀԻՒՍՈՒԱԾԵՂԷՆՆԵՐ

Այրերու ճիւղ՝ գործատիրոջ հսկողութեան տակ. կիներու ճիւղ՝ Բարիզցի մասնագէտի մը տնօրէնութեան տակ
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԵՒ ԱՆՁԱՅ ՍՐԱՀՆԵՐ ԿԻՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՅՐԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
Մեր մօտէլը նայեցէք, այն ատեն պիտի համոզուիք։ 16—20

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	190,309,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	639,337,000 »
1909 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	88,218,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աշըր Էֆէնտի Ճատտէսի, թիւ 26
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 79

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ
(ԷՄՆԻԷԹ ՍԱՆԴԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանքան վարչ. բացած է Պոլիս Ճէյալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ ձգուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով ձգուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 ու կէս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշւով, այսինքն ուզուած ատեն դրամը առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունուի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխառութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ առարկաներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբաթական երթեւեկութիւններ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Ուր. 17/30 Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։
Բշ. 13/26 Օտեսա. ժամը 4ին։
» » Սէվաստոպոլ. ժամը 8ին։
Ուր. 30/17 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիպոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բոր-Սայիտ և Աղեքսա. ժամը երեկոյեան 4ին։
Եշ. 16/29 Օտեսա. ժամը 10ին։
Գշ. 14/27 Ինէպոլի, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, և Պաթում կէս օրէ առաջ ժամը 10ին։
Շբ. 1/18 Վառնա, Օտեսա, Պուրկազ. Իրիկուան ժամը 4ին։
Կիր. Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէոն, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ	տարին	108 ղր.
» »	վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար	տարին	108 »
» »	վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համ.	տարեկան	35 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.։ Բաժանորդները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն ատամներին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ ապահով միջոցը Մանտաթօն է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՈՍՏԱՃԵԱՆ

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է Ճէյմս Պիլտինկ Չըրչ Սթրիթ։
Ընկ. դրամատունն է Տհի Լոնտոն էնտ Բրովէնշըլ Պանք-Լիմիթըտ, 42 Բասըլ Սթրիթ, Լիվըրբուլ։

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԻՍԹԸՐՆ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընկ. կեդրոնատեղի.—Պանք Չէմպըրս, Փօսէթ Սթրիթ Սանտըրլէնտ
Ընկ. դրամատունը.—Տհի Լոնտոն Ճօյնթ Սթօք Պանք Լիմիթըտ-Սանտըրլէնտ

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամենէն աժան գիներով։ Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց։ Ապահովագրական ընկերութեանց համայնաժողովէն (սինտիքա) դուրս կ'աշխատին։

Արեւելքի ընդհանուր Մանէճըր (Manager)
ՎԻՔԷՆ Ա. ԴԱԼՂԱՃԵԱՆ
Secretary
ԵԴՈՒԱՐԴ ՃԱՊՂԵԱՆ

Կալաթա, Իւրաթի խան, թիւ 7, 8
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։

ԼԱՕ ՔԱՐ
էնտ ճէնէրալ ինշուրանս քորփորէյշըն լիմիթըտ
անգլիական ապահովագրական ընկ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին. 4 Սէն Բոլս Չըրչեարտ Լոնտոն

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	350,000
Պահեստի դրամ	» »	122,781
Տարեկան հասոյթ	» »	367,876

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ
օսմանեան կայսերական պանքա
Կալաթա-Պոլիս

Ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ ապահովագրական ո՛և է սէնտիքայի յարած չըլլալով, բացառիկ դիրքի մէջ է և կրնայ ամէն վտանգ ապահովագրել. հետեւաբար շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու վրայ հրդեհի դէմ ապահովագրութիւնները զանազան սէնտիքաներու գիներէն ԶԳԱԼԱՊԷՍ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կ'ապահովագրէ։ Վնասներու վճարումը տեղի կունենայ ՏԵՂՒՈՅՆ ՎՐԱՅ ամենամեծ առատաձեռնութեամբ և արագութեամբ։

ՃՈՐՃ ՉԻՉԸԼ ԷՆՏ ՍԸՆՍ ՔՕ. ԼԹՏ.
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՔ
ԿԱԼԱԹԱ ԱՑԱԼԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 12-16 Կ. ՊՈԼԻՍ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25
ԱԾՈՒԽԻՆ, ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻՆ, ԿՕՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՆ, ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒ
ՎՐԱՅ

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՌԱ
ՍԷՆ-ՊԻԷՐ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բլասիէներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱՆԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ԺԱՄԱՆՈՒՄՆԵՐ

Ֆրիժի, սեպտ. 27ին, Մարսիլիայէն հոս կը ժամանէ։
Իօնի, հոկտ. 4ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։
Իմէրէթի, » 11 ին, Մարսիլիայէն։
Ֆրիժի, » 18ին, Նովորոսիսքէն և Պաթումէն։
Իօնի, » 25ին, Մարսիլիայէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Սեպտ. 28ին, Դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

Հոկտ. 19ին, Դշ., առաւօտ ժամը 4ին, Ֆրիժի շոգենաւը, նաւապետ Ուիթրիսէ, դէպի Մուտանիա, Մարսիլիա։

Հոկտ. 5ին, Դշ. առաւօտ, ժամը 11ին, Իօնի շոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Մուտանիա ու Մարսիլիա։

Հոկտ. 12ին, Դշ. իրիկուն ժամը 4ին, Իմէրէթի շոգենաւը, նաւապետ Բէքու, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

Հոկտ. 26ին, Դշ. իրիկուն, ժամը 4ին, Իօնի շոգենաւը, նաւապետ Պուլ, դէպի Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

137 Թ. ՌԸՇՈՒԼ

ԿԵԴՐ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՆԹՈՒԱՆ Տ. ԹՐԱՆՕՓՈՒԼՕ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ,
344—ՊՕՆՄԱՐՇԷԻ ԲՕՎ—344

ԲԱՐԻԶԻ եւ **ՊՐԻՒՍԷԼԻ** առաջնակարգ գործարաններէն բերուած մասնաւոր սեղմիրաններ, մետաքսեղէն, բամպակեղէն եւ բրդեղէն ապրանքներ, կարճիքիւրներ, ճիւաղարդեր, մուսլին, ժիւբօն, պլուզ, ճովանոց, անձրեւանոց, ձեռնոց, բօհաֆիքի վերաբերեալ ապրանքներ, կաշեղէն առարկաներ, ճողմահարներ, անուշահոտութիւններ եւ կիներու յատուկ առաջնակարգ զանազան եւ ընտիր ապրանքներ։

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՓՈՓՈԽ ԵՒ ԽԻՍՏ ՉԱՓԱՒՈՐ
ԱՆԳԱՄ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ
ՀԱՄՈԶՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ —5—

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրօ-Ամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ՝ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշիէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՈՐ ՔՈՒՐՄԻՒԶԻ